

SLOVENSKI NAROD

Izbija vsak dan popoldne, izvenredne in posebne. — Inzerati do 30 petih Dln 2., do 100 vrst Dln 2.50, od 100 do 300 vrst Dln 3., večji inzerati peti Dln 4. — Popust po dogovoru. Inzeratni dašek posebej. — Slovenski Narod izhaja mesečno v Jugoslaviji Dln 12., za inozemstvo Dln 25. Rokopis se ne vrača.

Uredništvo in upravnništvo
Ljubljana, Knafova ul. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. —
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 36.
Račun pri poš. ček. zavodu v Ljubljani št. 10.361.
CELJE, Kocenova ul. 2. — Tel. 190.
Jesenice, Ob kolodvoru 101. —

Osnovanje državne stranke v Avstriji

Vse stranke odklanjajo sodelovanje v Vaugoinovi vladi, ki bo radi tega sestavil homogeno krščanskosocialno vladno — Dr. Schober ustanavlja državno stranko ob sodelovanju velenemcev, Kmetske zveze in Heimwehra

Dunaj, 27. septembra. Kakor vse kaže, se bo razplet avstrijske vladne krize zelo zavlekel. Sprva so v krogih krščanskih socialcev računali, da se bo posrečilo ohraniti sedanjo vladno koalicio pod vodstvom Vaugoina. Toda takoj po demisiji Schobrovo vlade se je pokazalo, da je možnost take kombinacije zelo majhna, ker velenemci in Kmetska zveza odločno odklanjajo sodelovanje pod vodstvom Vaugoina. Velenemci so na svoji večerajšnji konferenci sklenili, da nočejo prevzeti soddgovornosti za tak režim, ki pomeni po slabšanje notranjih razmer, poostreitev odnosov med strankami in zaščito korupcije. Enakega mnenja je tudi Kmetska zveza, ki očita krščanskim socialcem, da so vrgli Schobrovo vladno samo iz pohlepa po oblasti in zaradi svojih diktatorskih skomin. Iz vsega tega sledi, da je propadel načrt za osnovanje meščanskega bloka, ki se je forsiral v pripravah za volitve. V tem smislu tolažilno krizo vlade tudi današnji listi Klerikalna »Reichspost« seveda očita velenemcem in Kmetski zvezi, da sta odgovorni za razpad protimarksistične fronte in da izpostavlja Avstrijo nevarnosti, da bo pri volitvah zmagal marksizem. Tega mnenja je tudi socialnodemokratska »Arbeiter Zeitung«, ki že sedaj triumfira in zahteva takojšen

razpis volitev. Ostali meščanski listi sodijo zelo skeptično o položaju in se vidi, da so krščanski socialci s svojim postopanjem in s svojo zaščito korupcijonistov mnogo izgubili na simpatijah. Smatra se že kot gotovo dejstvo, da bo sestavljena manjšinska vlada krščanskih socialcev pod vodstvom Vaugoina, ki bo takoj razpustila parlament in razpisala nove volitve. Kolportira se tudi že lista bodoče vlade. Predsedstvo, vojno in notranji ministri bo obdržal Vaugoin, zunanji minister bo prelat dr. Seipel, pravde bo prevzel dr. Ramek, trgovino dr. Hrynischack ali dr. Weidenhoffer, poljedelstvo dr. Dolfus, prosveto dr. Schultz, finance pa dr. Juch. Vsi razen dr. Jucha, ki je izven strank, pripadajo krščanskosocialne stranke. Po prizadevanju dr. Seipela, ki je danes z letalom prispel iz inozemstva na Dunaj, skušajo krščanski socialci docela izločiti dr. Schobro iz javnega življenja. Popularnost, ki si jo je pridobil dr. Schober, je krščanske socialce, zlasti pa dr. Seipela že dolgo vznemirjala. Zdi pa se, da se jim njihova nakana ne bo posrečila. Kakor zatrjujejo v političnih krogih, je v teku akcija za osnovanje državne stranke pod vodstvom dr. Schobro. V stranko bi vstopili velenemci in Kmetska zveza ter

še nekatere druge manjše frakcije. Akcijo podpirajo zlasti gospodarski krogi, ki so zelo ogorčeni nad postopanjem krščanskih socialcev. Poskušajo pa pridobiti tudi Heimwehr, ki temu načrtu ni nenaklonjen. Na ta način bi nastal nov meščanski blok toda brez krščanskih socialcev. Vodstvo državne stranke bi prevzel dr. Schober, ki bo nastopil kot kandidat na Dunaju in na Nižem Avstrijskem. Izkušnje nemške državne stranke sicer niso posebno vabljive, vendar pa računajo, da bo uspeh v Avstriji mnogo večji, ker bo imela stranka večjo zaslombo v širokih množicah, kakor jo je imela v Nemčiji. Dunaj, 27. septembra. AA. Listi poročajo, da so velenemci odbili vstopiti v vladno designiranega kancelarja Vaugoina, dočim Landbund še ni objavil svojega službenega sklepa. Navzlic temu Kmetska zveza opozarja na svoj večerajši sklep, ki pravi, da ne more razumeti in odobravati načina, s katerim so krščanski socialisti zrušili vladno dr. Schobro. Svoj formalni sklep bo Kmetska zveza storila v torek. Sodijo, da bo Kmetska zveza odklonila vstop v vladno Vaugoina. Vlada Vaugoina in Seipela bi bila volilna vlada, ker brez velenemcev in Landbunda nima večine v parlamentu.

Koliko slovenskih šol so zatrli Italijani?

530 slovenskih šol zaprtih, okoli 90.000 otrok brez pouka v materinskem jeziku

Beograd, 27. septembra. V komentarju k poročilu o zatvoritvi poslednje slovenske šole v Italiji, piše »Vreme« med drugim: »V času okupacije naših primorskih pokrajin po Italiji je bilo tamkaj 530 šol z našim učnim jezikom. Posebalo jih je 90.000 učencev naše narodnosti ter je poučevalo na njih 827 jugoslovenskih učiteljev. Težak udarec je utrpelo naše šolstvo l. 1923 s takozvano Gentilijevo reformo, ki je uvedla italijanski jezik za vse šole v Italiji in dovolila manjšinski jezik le kot predmet. Smrtni udarec pa je bil prizadet jugoslovenskim šolam po ministru Fedeliju 22. novembra l. 1925. Z naredbo je bila ukinjena vsaka možnost predavanja slo-

vanskih jezikov v osnovnih šolah. Na to zadavno interpelacijo slovenskega poslanca v Rimu je odgovoril minister Fedele: »Naša dolžnost je, da vzgajamo italijanske državljane v italijanskem jeziku!« S tem dekretom je bilo odpuščenih mnogo naših učiteljev. Še bolj pa jih je udaril zakon z dne 24. decembra 1925, o italijanskih uradnikih, po katerem sme vlada predstavljati »upokojiti in odpustiti iz službe uradnike, nezanesljive režimu. Danes ni ostalo od vseh naših 827 učiteljev v Julijski Krajini več kot 10, kakih 50 do 60 pa jih je bilo prestavljenih v stare italijanske pokrajine. Stoteri in stoteri ostali so ali zapustili službo ali pa pobegnili v Jugoslavijo.«

Kako se godi izgnancem na Liparskih otokih

Poročilo italijanskega novinarja o trpljenju izgnancev

Milan, 23. septembra r. Na Liparske otoke, kjer živi na tisoče internirancev, ki jih je fašistični režim obsodil na izgnanstvo, kakor pošiljajo sovjeti svoje nasprotnike v Sibirijo, je odposlal milanski list »Stampa« svojega posebnega poročevalca, Mina Macerija, da si ogleda razmere, v katerih žive izgnanci. Macerij se je na Liparskih otokih sestal tudi z novinarjem Carlom Silvestrijem, ki je bil zaradi svojega protifašističnega pisanja izgnan na ta kraj bede in strahote. Bivši urednik »Corriere della Sera« je obširno opisal svojemu staremu tovarišu, kakšne muke in trpljenja morajo prenašati

izgnanci. V »Stampi« objavlja Macerij odlomke iz tega svojega razgovora. Vsega naravno ni smel zapisati, ker bi se mu lahko pripetilo, da bi delal družbo Silvestriju na Liparih. V svojem poročilu omenja, da se vsi interniranci pritožujejo zaradi brutalnega postopanja nadzorovalnih organov. Posebno se pritožujejo zaradi muke, ki jih morajo trpeti na transportu. Dasi gre izključno za politične delikte, jih uklepajo v težke verige, ki jim jih često pri delu ne smejejo. Macerij govori o »argumento molto graves« in dostavlja, da so pač taki predpisi.

Sklicanje splošne razorožitvene konference

Konferenca bo sklicana prihodnje leto — Potovanje generalnega tajnika DN v južno Ameriko

Zeneva, 27. septembra. Tretja komisija skupštine Društva narodov je končala delo o razorožitvenem vprašanju z odobritvijo resolucije, ki jo je predlagal portugalski delegat. V imenu francoske delegacije je Haurat izjavil, da se Francija z gotovimi pridržki strinja z načrtom resolucije, in je izrazil prepričanje, da bo pripravljena razorožitvena komisija končala v prihodnjem zasedanju svoje delo. Trenutno je brez pomena razpravljati o splošni razorožitvi, kakor so to storili madžarski in nemški delegati. Končno je dejal, da bo svet Društva narodov odločil o sestanku splošne razorožitvene konference, in omenil, da se bo sestala najbrže l. 1931. Francija se bo zavzela z vsemi svojimi močmi, da pride do zadovoljive rešitve razorožitvenega vprašanja. Pogajanja med prizadetimi vladami bodo go tovo uspeša. Treba je pa postopati previdno in postopoma premagati velike težkoče razorožitvenega problema. Italijanski delegat De Marinis se je prav tako izjavil za resolucijo in poudaril, da je Italija slej ko prej za razorožitev, ki naj bo splošna in resnična. Nemški delegat Bernsdorfer je dejal, da ne bo glasoval, ker ni bil določen natančen datum sestanka razorožitvene konference. Končno je komisija odklonila nemški predlog in sklenila, naj se razorožitvena

konferenca sestane čimprej v l. 1931. Odobrila je soglasno želje, naj se razorožitvena konferenca sestane l. 1931. Zeneva, 27. septembra. AA. Včeraj je finančni in gospodarski odbor Društva narodov odobril poročilo o delu finančnega odbora ter načrt resolucije, ki poziva vlade, naj se čimprej uvede svoje valute na zlati podlagi. Zeneva, 27. septembra. AA. Svet Društva narodov je pooblastil generalnega tajnika, naj sprejme povabilo urugvajske vlade k proslavi stoletnice neodvisnosti urugvajske države, ki bodo prihodnjega decembra. Svet Društva narodov je nadalje naložil generalnemu tajniku, naj ob tej priliki poseti več južnoameriških držav, če ga bodo zainteresirane vlade povabile. Guatemalski delegat je izjavil, da bo po sestanku Društva narodov napravil zelo dober vtis v vseh južnoameriških državah in da bo utrdil sodelovanje teh držav z Društvom narodov. Venezuelski delegat Zumeta, je naglasil, da bo poset generalnega tajnika v Južni Ameriki uvrstil prijateljske odnose med Društvom narodom in južnoameriškiimi državami. Perurjski delegat Barreto je zagotovil generalnemu tajniku, da ga bo njegova država nad vse svečano sprejela.

zelo zadovoljni s sprejemom. V vseh krogih naglašajo, naj se med obema državama razvijejo najprirodnejši gospodarski in prijateljski odnosi.

Stabilizacija turške valute

Pariz, 27. septembra. AA. Po poročilu iz Ankare je turški parlament soglasno sprejel zakon o stabilizaciji turške valute. Štiti bej je kritiziral splošno politiko vlade, ki jo pooblašča zakon, da lahko izroči prometu potrebno količino novčanic iz rezervnega fonda in da za kritje kupuje valuto tuje deize.

Zopet krvavi izgredi v Indiji

Bombay, 27. septembra. Pri Panvalu v bližini mesta je prišlo do krvavih spopadov med policijo in Gandhijevimi pristadsi. Policija je množico pozvala, naj se razide, kakor je množica odgovorila s kamenjem. Ko je hotela policija aretirati voditelje, se je množica uprla in je bila policija prisiljena oddati več strelcev v množico. Ubityh je bilo 15 oseb, 50 pa težko ranjenih.

Katastrofalne poplave v Indiji

London, 27. septembra. Po poročilih iz Karachija so zadnje poplave v pokrajini Sindu opustošile 900 vasi, 40.000 ljudi je brez strehe. Pomozna akcija je nezadostna. Škoda na uničeni žetvi cenijo na 1,300.000 funtov.

Rusko-kitajski pogajanja

Nanking, 27. septembra. AA. Minister za zunanje zadeve Wang je naznanil novinarjem, da bo odposlal v Moskvo posebne odposlance na konferenco s sovjetskimi zastopniki. Na tej konferenci bodo razpravljali o vprašanju vzhodno kitajskih železnic, ter vzpostavili diplomatskih in trgovskih stikov.

Obsodba komunistov v Budimpešti

Budimpešta, 27. septembra. Kazensko sodišče je proglasilo včeraj razsodbo proti 22 komunistom, ki so bili obtoženi, da so hoteli nasilno prevreči državni in družabni red. Glavni obtoženec Stefan Sebes je bil obsojen na 3 leta in 2 meseca, ostala dva glavna obtoženca Dezider Nemes in Rozsa pa na 3 leta prisilnega dela, 12 nadaljnih obtožencev je bilo obsojenih od 2 let in 2 mesecev do 4 let, štirje pa na 8 dni do 2 meseca zapora. Trije obtoženci so bili oproščeni.

Zbližanje med Rumunijo in Rusijo

Bukarešta, 27. septembra. Rumunsko časopisje živahno razpravlja o nameri rumunske vlade, da pride do zblizanja med Rusijo in Rumunijo. Vladni list »Indreptarea« pravi, da je bila vedno to želja rumunske vlade. List »Domineasca« poroča, da je rumunski delegat v Zenvi naprosil češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Beneša, naj prevzame posredovanje med Rusijo in Rumunijo. Dr. Beneš je prošnjemu ugodil.

Zagonetna smrt

Ljubljana, 27. septembra.

Pred tednom dni so prepeljali v ljubljansko bolnico težko poškodovanega 50 letnega ključavničarja Alojzija Božiča z Galjevice 132. Mož je bil nezavesten in v bolnici niso mogli zvedeti, kako se je počutil. Tudi njegova svakinja ni vedela ničesar povedati. Božič je bil ves teden tako slab, da ga niso mogli zaslišati, v četrtek zvečer je pa umrl. V zvezi z njegovo smrtjo so se začele na Galjevici in v Žuljavi vasi širiti vesti, da ni umrl naravne smrti. Govorili so, da sta ga baje do smrti pretepla dva možka, od katerih ga je eden udaril z gumijevko po glavni, tako, da mu je na vratu počila glavna žila.

Zato je državno pravdnostno odredilo preiskavo in obdukcijo trupla, ki se je vršila včeraj. Obdukcija je pokazala, da je Božič sicer že del časa bolehal na neki notranji bolezn, da pa je bila smrt posledica udarca po glavi. Božiča so včeraj pokopali, državno pravdnostno pa nadaljuje preiskavo. Upati je, da krivci, ki so baje že znani, ne uidejo zasluženi kazni.

Najdba okostnjakov v Samotni ulici

Ljubljana, 27. septembra.

Samotna ulica je prva ulica, ki zavije pri Sv. Kristofu na levo in spada pod bežigradski okraj. Po vsem Bežigradu zadnja leta pridno zidajo, pozidava se parcela za parcelo in tam, kjer so bila nekoč sama polja in travniki, je nastala sedaj že precej velika, lična naselbina novih vil in stanovanjskih hiš.

Tudi v Samotni ulici pridno grade, baš v zadnjem času kopljejo tam temelje za dve novi vili. Eno si gradi prof. Kranjc. Dasi je po Samotni ulici in bližnji okolici naglo razširila vest, da so delavci pri kopanju temeljev Kranjčeve vile naleteeli na človeško okostje. O tem je bila obveščena policijska stražnica na Dunajski cesti, ki je sporočila dogodek policijski upravi. V Samotno ulico sta nato odšla policijski zdravnik dr. Jurečko, namestnik zdravnik dr. Avramovič, in dežurni uradnik g. Florian.

Delavci so pri kopanju temeljev v približni globini 80 cm res naleteeli na človeško okostje, ki sta ležala vzporedno eno poleg drugega v zemlji. Zdravnik dr. Jurečko je ugotovil, da sta okostji stari najmanj 15 let, glede na velikost lobanje in krepko zobovje pa gre za okostnjake dveh moških. Vse kaže, da sta bila tam najbrže med vojno pokopana dva vojaka, ni pa izključeno, da gre za kake žrtve zločina. V ta mošnji okraju so pri kopanju temeljev že večkrat naleteeli na okostja in tudi lani so na Brinju na neki njivi izkopali okostje nekega možkega, ki je tudi ležal približno 15 let v zemlji. Okostja so pokopali na pokopališču.

Grško-jugoslovenske zveze

Lep sprejem naših gospodarstvenikov v Solunu

Solun, 26. septembra. AA. Včeraj so prispeli v Solun zastopniki naših gospodarskih krogov in intelektualcev. Na postaji so jih sprejeli zelo svečano. Sprejema so se udeležili člani jugoslovensko-grške lige v Solunu s predsednikom na čelu, vladika Vasilij, zastopniki občine ter gospodarskih in kulturnih organizacij, jugoslovenski generalni konzul in osebje konzulata, člani jugoslovenske trgovske zbornice, jugoslovenske svobodne cone itd. Pozdravil jih je predsednik grško-jugoslovenske lige v Solunu Mavrokordato, ki mu je odgovoril podpredsednik enake lige v Skoplju Cemeridis. Po cerkvenih obredih, ki sta jih opravila vladiki Vernijani in Vasilij, so položili v prisotnosti oficirskega zbora in častne čete krasen lorjev venec z državno trobojnico na spomenik neznanega grškega vojaka. Pri tej priliki sta govorila vladika Vernijani in prof. Velj. Ob 10.30 je bila spominška svečanost na našem vojaškem grobišču v Zejtinliku, kjer sta govorila vladika Vernijani in

prof. vseučilišča v Skoplju Pera Slepčević. Naposled je govoril podpredsednik grško-jugoslovenske lige v Solunu Dalas, ki se je poklonil manom padlih junakov. Nato so si gostje ogledali francosko, britsko, rusko in italijansko grobišče, posetili generalnega guvernerja Makedonije Gonatesa, predsednika občine Manosa, komandanta tretje armade generala Kladosa, mitropolita Genadiosa in predsednika trgovske zbornice Papakonstantina. Od 11. do pol 12. ure so si ogledali solunski velesej in njegove krasne pavilione, kjer je govoril tajnik zbornice za TOI v Zagrebu dr. Čuvaj o čim tesnejših gospodarskih stikih med Grčijo in Jugoslavijo. Govorniku se je zahvalil predsednik solunskega velesejja Valanides, nakar je uprava velesejja priredila obed na velesejju za 160 povabljenec. Popoldne so si naši ogledali razne industrijske naprave in obrate, snoči pa jim je solunska občina priredila banket v hotelu »Mediterranne«. Na banket je bilo povabljenih 180 oseb. Naši posetniki so

Davek na avtobusni promet

Intervencija avtobusnih podjetnikov pri podbanu, da se davek zniža

Ljubljana, 27. septembra.

Večina naših cest je že več let v zelo slabem stanju. Krive so v precejšnji meri prejšnje razmere, ker cest niso sprosti poravnali in zasipavali, na drugi strani pa ne smemo pozabiti, da so ceste zelo trpele zaradi povečanega prometa, zlasti avtobusnega. Letos je bilo sklicanih že več konferenc in anket v svrhu temeljitega popravila naših cest. Sprejeti so bili razni predlogi in tudi odobreni načini, kako naj se popravijo ceste in kje dobiti potrebna finančna sredstva.

V zvezi s tem je banovinska uprava sklenila, da bo v najkrajšem času pobrala od avtobusnih podjetnikov posebne prispevke za vzdrževanje banovinskih cest. Sklenjeno je bilo predpisati približno 25 do 30 para na tonski kilometer, kar znaša na prevožen kilometer približno 1.40 Din. Seveda bi bili s tem avtobusni podjetniki hudo prizadeti, zlasti bi bila ogrožena manjša podjetja. Toda s tem bi prišli do denarja za temeljito popravilo cest.

Avtobusni podjetniki se čutilo z uvedbo nove banovinske davščine na avtobusni promet, ki baje stopi že v najkrajšem času v veljavo, hudo prizadeti in zato se je večeraj dopoldne zglasila pri podbanu g. dr. Pirkmajerju posebna deputacija za druge avtobusnih podjetnikov za dravsko banovino pod vodstvom dr. Ogrizka iz Celja in predsednika zadruga g. Vencajza

iz Ljubljane. Zastopani so bili predvsem delegati iz Celja in Ptuja, mariborski in ljubljanski so bili pa odsotni.

Deputacija je g. podbanu razložila svoje težnje in želje, češ, da bi bila ta banovinska davščina na avtobusni promet nevdržna in da to ni v skladu z dejanskim stanjem cest. To bi bila prehuda preobremenitev, ker bi morali nekateri podjetniki na ta način letno plačevati do 80.000 Din za vzdrževanje cest. Deputacija je prosila g. podbana, naj skuša posredovati, da se te davščine nekoliko omilijo in znižajo.

Podban je opozoril lastnike avtobusov, da potrebuje banovinska uprava za temeljito popravilo cest najmanj 60 milijonov Din in da mora ta denar pač nekje dobiti. Obljubil je sicer, da bo skušal doseči omiljenje, zlasti za avtobusna podjetja, ki imajo namen pospeševati turizem. Davščine se bodo plačevale individualno. Podjetja na daljše proge bodo plačevala manj, na krajše pa več, ker znatno obremenjujejo ceste. Opozoril je tudi deputacijo na zagotovilo trgovskega in finančnega ministrstva g. banu, da bo banovina pobilščena pobirati do 25% od voznega listka, toda v tem primeru bodo odpravljene dosedanje takse za izrabo cest. Obljubil pa je, da bo na vsak način posredoval, da bo omogočena eksistenca avtobusnim podjetnikom ter izrazil prepričanje, da najbrž ne bo ostalo pri 25%.

Tujski promet v dravski banovini

Število gostov v naših letoviščih stalno narašča — Razveseljiva bilanca letošnjega tujkega prometa

Ljubljana, 27. septembra.

V poročilu o splošnem gospodarskem položaju, ki ga je podal predsednik TOI g. Ivan Jelanič na plenarni seji TOI, je bilo med drugim omenjeno, da je nastala v našem gospodarskem življenju nekaka splošna stagnacija. Edino razveseljivo dejstvo sredi splošne krije je pa lep uspeh tujkega prometa, ki pri nas stalno narašča. To je res. Bilanca letošnjega tujkega prometne sezone v dravski banovini je zelo zadovoljiva, kajti dotok tujcev v naše kraje, zlasti pa v naša letovišča, je bil letos kljub slabemu vremenu, ki je vladalo vse poletje, izredno velik. Čeprav sezona še ni končana, lahko na podlagi statistike, ki jo sestavlja podružnica »Putnika« v Ljubljani, že sedaj ugotovimo, da je bil obisk večji od lanskega. Iz statistike pomemamo, da so imela tudi letos največ gostov naša večja letovišča Bled, Rogaška Slatina in Kranjska gora.

Bled

Na Bledu je bilo od 1. januarja do 31. avgusta 16.126 gostov, med temi 369 potnikov. Po narodnosti je bilo 5782 Jugoslovenov, 2988 Avstrijev, 2326 Čehoslovakov, 3519 Nemcev, 74 Angležev, 28 Francozov, 221 Italijanov, 597 Madžarov, 52 Skandinavcev, 96 Poljakov, 84 Bolgarov, 81 Grkov in Rumunov, 136 Američanov, 218 gostov iz raznih krajev Evrope, 3 iz Afrike in 2 iz Avstralije. Lani je bilo na Bledu 14.733, predlanski pa 11.187 gostov. V septembru in oktobru prihajajo na Bled še potniki in skupinah iz Nemčije, Avstrije in Čehoslovaške, tako da bo že itak ugodna bilanca še ugodnejša. Za primerjavo naj še omenimo, da je bilo lani na Bledu v avgustu 1785, predlanski 1428, letos pa 1848 gostov.

Rogaška Slatina

Od aprila do 15. septembra je bilo v Rogaški Slatini 7337 gostov, takih, ki so se ustavili v nji samo mimogrede, pa 1315. Podrobna statistika o Rogaški Slatini še ni sestavljena, gotovo pa je, da je bil tudi v tem priobjenem letovišču dotok gostov znatno večji od lanskega. Tretje naše priobjeno letovišče je

Kranjska gora

ki jo je posetilo letos 3140 gostov (trgovskih potnikov 42). Od teh je bilo 2844 Jugoslovenov, 92 Avstrijev, 74 Čehoslovakov, 52 Nemcev, 20 Italijanov, 20 Madžarov in 38 iz raznih krajev Evrope in Amerike. Lani je bilo v Kranjski gori 2723 gostov. Torej znaša prirastek okrog 400. Kranjska gora zaradi svoje krasne lege, izrazito alpskega podnebja in romantične okolice stalno pridobiva na slovesu. Tudi v

Bohinju

oziramo v Bohinjski Bistrici, se lahko pohvalimo z ugodno sezono. Letos je bilo v Bohinjski Bistrici od 1. januarja do 31. avgusta 1541 gostov in sicer 1215 Jugoslovenov, 113 Avstrijev, 59 Nemcev, 49 Čehoslovakov, 56 Italijanov, 18 Angležev in 31 drugih narodnosti. Poleg tega je na 35 zabavnih izletih prispelo v Bohinjsko Bistrico 2450 gostov, na dveh poučnih izletih pa 50.

Dovje-Mojstrana

Vse kaže, da se bo tudi Dovje-Mojstrana počasi razvilo v večje letovišče. O tem priča razvoj tujkega prometa od leta do leta. Zlasti ugodna je bila letošnja tujkoprometna sezona. Dočim je bilo lani v Dovju-Mojstrani 575 gostov in prenočilo 5654 tujcev, jih je bilo letos od 1. januarja do 31. avgusta 987, prenočevalo pa 8740. Mimogrede se jih je mudilo 1700, večinoma seveda turistov.

Čateške toplice

Za te je znana statistika samo od januarja do 1. julija. V tem času je bilo v Čateških toplicah 579 gostov, od teh 565 Jugoslovenov, prenočevalo jih je pa 2733.

Tudi naša manjša letovišča lepo napredujejo. Tako so imeli letos v Begunjah 61, v Breznici pri Radovljici 249 (lani 128), v Brezicah 352, v Cabru 55, v Gerovem 126, na Jezerskem 455, v Kamniku 393, v Kostanjevici 145, na Lescah 241, v Mediji-Izlakeh 7, Preziđu 18, Radovljici 212, Rajhenburgu 92, Ratečah-Planici 653, Škofji Loki 299 in v Trzinu 852 gostov.

Ljubljana

Kar se tiče tujkega in potniškega prometa, je seveda na prvem mestu Ljubljana, ki igra kot sedež banovinske uprave in važno železniško križišče, ki veže zapad z vzhodom in severne kraje Evrope z južnimi, važno vlogo. Zato ni čuda, da tujski in potniški promet v našem mestu stalno narašča. Deloma je to v zvezi s stalno naraščajočim tujkim prometom v dravski banovini, poleg tega imamo pa v Ljubljani kongrese, izlete in druge prireditve. Zlasti mnogo tujcev pa privabi vsakoletni ljubljanski velesejem kakor tudi jesenska razstava. Iz statistike mestne občine pomemamo, da je bilo od 1. januarja do 31. avgusta v Ljubljani 38.753 tujcev. Od teh je bilo 26.234 Jugoslovenov, 3361 Avstrijev, 1383 Čehoslovakov, 93 Angležev, 1944 Italijanov, 178 Francozov, 2194 Nemcev, 319 Madžarov, 83 Skandinavcev, 1024 gostov iz raznih krajev Evrope, 351 Američanov, 45 gostov iz Afrike in 15 iz Azije. Največ gostov je bilo v juliju in avgustu in sicer v juliju 4785, v avgustu pa 5581.

Celje

Do 31. julija je bilo v Celju 9854 gostov, od teh 8189 Jugoslovenov, 1139 Avstrijev, 206 Nemcev, 462 Američanov itd. Čehoslovakov, 52 Madžarov in 67 drugih narodnosti.

Druge mesta

Izredno mnogo tujcev prihaja v Kočevje. Statistika navaja, da je bilo od novega leta do 31. avgusta v Kočevju 15.725 gostov in sicer 13.854 Jugoslovenov, 955 Avstrijev, 206 Nemcev, 462 Američanov itd. — V Kranju je bilo do konca avgusta 1553 gostov, od teh največ Jugoslovenov, v Laškem 833, v Novem mestu 1694 itd.

Manjkajo pa še podatki za Olenjske in Rimske toplice, Maribor, Ptuj, Jesenice itd.

Seja poslovnega odbora zveze mest

Ljubljana, 27. septembra.

Jutri zvečer je najavljen prihod zastopnikov jugoslovenskih mest. Računa se, da jih prišpe okoli 25. Dosedaj jih je prijavljenih 15.

Zastopniki jugoslovenskih mest se bodo udeležili seje poslovnega odbora Zveze mest. Vršla se bo v dvorani zbornice za TOI, ker magistratno dvorano popravljajo. Seja se bo pričela v ponedeljek ob pol 10. dopoldne in bo predvideno trajala do 1. popoldne.

Na dnevnem redu je: 1. poročilo uprave; 2.) referat in predlog o najeminskem davku; 3.) poročilo in razprava o načinu bučženjanja mest; 4.) poročilo o blaginjskem poslovanju; 5.) eventualija.

Po seji bo v Zvezdi skupno kosilo. Zastopniki zapuste Ljubljano v ponedeljek z večernim vlakom. Kakor znano, je predsednik Zveze mest zagrebški župan dr. Srkulj, I. podpredsednik beograjski župan dr. Stojadinović, II. podpredsednik pa ljubljanski župan dr. Puc.

V šoli

Učitelji: Kdaj so dnevi najdaljši? Mihec: Pred prvim, gospod učitelj.

Pri advokatu

— Kar se mene tiče, moram priznati, da verujem v vašo nedolžnost. — Hm, da, gospod odvetnik, takoj se vam pozna, da ste začetnik.

Z mednarodnega kongresa kritikov v Pragi

Udeležila sta se ga iz Jugoslavije samo gg. Fran Govekar in glasbeni poročevalec zagrebških »Novosti« dr. K. Krenedić

Ljubljana, 27. septembra.

Le slučajno smo zvedeli, da bo v dobi od 19. do 23. t. m. v Pragi četrti mednarodni kongres kritikov. Povabljeni pa smo bili nanj že meseca aprila! Kljub glasbenih poročevalcev v Pragi, ki je v zastopstvu časopisnega odbora v Parizu sklical in priredil ta kongres, se je bil namreč že spomlad obrnil tudi na praško jugoslovensko poslanstvo s prošnjo, naj povabi jugoslovenske kritike na kongres. Poslanstvo je poslalo vabilo v Beograd, kjer je pač nekje obležalo. Tako ni bilo iz Beograda nikogar v Prago.

Jaz sem po ljubeznem posredovanju češkoslovaškega konzulata v Ljubljani našel zvezo s praškim klubom glasbenih poročevalcev, priobčil v »Slovenskem Narodu« nemudoma njegovo pismo ter povabil vse jugoslovenske kritike, naj se organizirajo in udeležijo kongresa.

Uspeh je bil ta, da sva se kongresa za Jugoslovane udeležila vsaj dva: gosp. dr. K. Krenedić, glasbeni poročevalec »Novosti« iz Zagreba in zastopnik zagrebškega kluba kritikov, ter jaz kot neorganiziran poslušalec. Organizirance, med njimi štiri Slovence: E. Adamčiča, M. Kogojca, Slavka Osterca in dr. St. Vurnika, je zastopal torej dr. Krenedić, katerega sem — ker sem dospel v Prago pred njim — takoj na prvi seji tudi predlagal za delegata Jugoslovenov v odsek, ki se je tri dni ukvarjal s sestavljanjem statuta mednarodne zveze kritikov. Ti statuti so bili glavni cilj kongresa.

Dasi je imela namreč ta zveza že tri kongrese: v Salzburgu, Parizu in Bukarešti, še ni imela statuta in šele v Pragi jih je končno dobila. Povod teh pravil je bil silno težak. Kongresu je bilo predloženo kar peto različnih osnutkov (francoški, belgijski, poljski, nemški in češkoslovaški), a šele po dolgotrajnih, mestoma prav živahnih in ostrih debatah se je osnovali šest, ki je na zaključni seji izizval še ponovne debate, ter je bil naposled vendarle sprejet. Dr. Krenedić je moral že pred to odločitvijo sejo odpotovati in tako sem sedel in vztrajno namesto njega glasoval od 9. do 13., nato pa temeljito umorjen pobegniti.

Da se je nato še govorčilo in da sem bil edini, ki ni govoril, sem zvedel šele v Ljubljani. Govoril pa ni niti Hrvat doktor Krenedić, ker sva bila složna v sodbi, da je bilo besedičenja itak preveč ter da je najbolje, kar moreva storiti: pozorno poslušati in modro molčati.

Kongres sploh ni nudil tega, česar bi bil pričakoval: iz vse Anglije je dospel edini L. Danton Green, ki je predsedoval, iz vse Francije le dve dami, iz Grčije le ena dama, iz Italije dva, iz Danske in Estonije po eden, iz Portugalske dva, iz Avstrije štiri, iz Madžarske pet, iz Nemčije šest, iz Poljske sedem in iz Rumunije devet gospodov. Največ je bilo češkoslovaških poročevalcev, a tudi med njimi sem pogrešal marsikoga, ki je, ali je bil znan kritik ali kritikarica.

Izmed napovedanih predavanj in predavateljev so izostali nekateri, ki bi nas bili najbolj zanimali, n. pr. Julius Bab: Kaj je kritika?, Oskar Bil: Kako pišemo o glasbi, Erich Steinhard: Ali so skladatelji lahko kritiki, Miroslav Rutte: Osebnost in objektivna kritika i. dr. Največ so se pečali poročevalci z organizacijskimi vprašanji, z veljavo in plačo kritikov ter z novimi delokrogi kritike (radio, plošče, film), torej s strokami umetnosti, ki zavzemajo danes brez kritike največ prostora po listih in ki so namenjene najširšim slojem. Plačevane kot inserati, so brez kontrole.

Podjetja teh najnovejših umetnostnih strok sama pišejo »kritike« o svojih produktih ali neprodukcijah ter si vsako resnično kritiko sploh prepovedujejo. Listi pa se ne upirajo, ker nečje izgubiti plačanih inseratnih kritik. Tako je nastalo nemogoče razmerje med pravo umetnostjo, ki je čisto ostro in neusmiljeno kritikovana ter med filmi, radio-produkcijami i. dr., ki so vedno nekritično hvalisani.

Zanimiva je bila debata, koga naj sprejme zveza za člena ozir. kdo je kritik. Nekateri so zastopali mnenje, da se mora člen baviti s kritikovanjem kot edinim ali vsaj glavnim poklicem; večina pa je dokazovala, da je profesionalnih kritikov premalo, da jih manjši narodi sploh nimajo in da je večina kritikov obnem v drugih glavnih poklicih ali pa so kritiki vsaj tudi avtorji (pisatelji, skladatelji i. dr.).

Zelo živahna je bila dalje debata ali sme biti člen v istem mestu kritik in avtor gledališča ali koncertnega podjetja. Nemci so navajali vzgled iz prakse berlinskih in dunajskih gledališč ter so zahtevali, naj daje kritik uprizarjati svoje drame ali izjavljati svoje skladbe najprej v tujem mestu, kjer bo objektivno kritikovan ter si obnem ohrani neodvisnost od domačih krogov. Zastopniki manjših narodov pa so dokazovali, da je to mogoče pač med velikimi narodi, ki imajo več dobrih gledališč in koncertnih podjetij, ne pa tam, kjer je avtor kritik navezan le na glavno mesto. Sicer pa niso razmere dosti ugodnejše za Francoze, Italijane i. dr., kjer je z verna uprizoritev možna le v Parizu, Milanu ...

Končno je bila dolgotrajna debata o vprašanju, v kakšnem jeziku naj se izdajo sprejeta pravila konfederacije. Odsek je predlagal, naj se natisnejo v francoski, angleški in nemščini; toda nekdo je zahteval tudi »slovanščino«. A katero, Predlog: poljski. Protipredlog: tudi češčina! A kaj Jugoslovani? Morda

naj se pravila natisnejo kar v 22 jezikih kulturnih narodov. Debata je postajala groteskna. Končno je bil sprejet predsednikov predlog: pravila so bila sestavljena, predebatirana in sprejeta v francosčini in tako naj ostane. Odbor pa priredi tudi prevode francoskega originala.

Zame kot neorganiziranega poslušalca so bile mnogo zanimivejše kakor sam kongres umetniške priredbe, ogledovanje bujno napredujoče, vsak dan krasnejše in življeje Prage, osebni razgovori s kongresisti ter trije rutni: v praški reprezentacijski palači, v praški mestni knjižnici in v praškem družabnem klubu v palači grofa Silve Tarouca. Gostitelji so bili praški klub kritikov in predsedstvo kongresa, nato praški primator (župan) dr. Baxa in zastopnik zunanega ministra dr. Beneša minister dr. Krofta. Kaj sem še videl, pa povem prihodnjici.

Živahna gobarska sezona

Litija, 27. septembra.

Deževje, za njim pa topli dnevi so kakor nalašč za naše gobarje. Veselo hite v okoliške gozdove, še bolj veselo se vračajo iz njih. Kakopa tudi ne! Jurčkov in drugih gob je dovolj. Ljudje nabirajo večnoma jurčke, ki jih je prav lahko spoznati. V naših gozdovih pa je še nebroj drugih užitnih gob, žal, da jih mnogi ne poznajo in ločijo od strupenih.

Med litijskimi gobarji se govori, da je škoda, ker ni več v našem kraju sodnika g. Trojeta, ki je zdaj v Celju. On je bil izvrsten poznavalec gob. Večkrat je povabil znanke in prijatelje ter jih učil spoznavati gobe. Med preprostimi ljudstvom znani znaki, da strupena goba izpremeni barvo, če jo prerežemo, ne drži vedno. Saj je nam še dobro v spominu dogodek, ki se je pripetil na neki taki gobarski ekskurziji. Nekdo je našel gobo, prelomil jo je, na prerezu pa je izpremenila takoj in zelo močno svojo naravno barbo.

— Kako se imenuje ta strupena goba? — je vprašal sodnika Trojeta.

— To vendar ni strupena goba, — je odgovoril sodnik.

Pa mu niso hoteli verjeti.

— Takoj vam dokazem, — je dejal g. Troje in nabral še več »strupenih« gob. Ko jih je imel polno culo, je krenila družba v Robavsovo gostilno v Smartnem. Tam so Robavsova mama skuhal iz strupenih gob večerjo. Vsi so iz radovednosti pokusili in priznali, da je — imenitna, gospod Troje je pa pospravljal veliko porcijo »nevarnih« gob, pa je ostal zdrav, čil, dobre volje in — sit. Na račun njegovega »zastupljenja« in njegove »skorajšnje smrti« je družba še dolgo trkala s kozarci.

Naše gospodinje kupujejo te dni prav rade sveže jurčke. Cena se jim suče okrog 5 Din za kg, ponujajo pa jih tudi po 4 Din. V trgovinah pa jemljejo tudi posušene. Cene so jim odvisne od kvalitete. Zdjaj so pri nas posušene gobe po 25 Din kg, večših tudi kak dinar ceneje, če ni roba prvovrstna, izbrane in dobro posušene pa plačujejo tudi dražje. Precej gob je tudi v okolici Sv. Križa, Dol. Vač, Kandrš itd.

Akademski omladini

in vsem abiturientom ob vstopu na univerzo in v naše akademske vrste. — Vsem ki vam je, da tudi vi pripomorete in do prinesete svoje mlade moči in svojo ambicijo pri ustvaritvi krepke in aktivne akademske ednice. Edinice, ki ima jasno opredeljene cilje s težiščem, da se ustvari in vzgoji generacija mladih ljudi, ki bo v pravem nacionalnem, gospodarsko-ekonomskem in kulturnem smislu vršila delo med narodom; vršila pozitivno delo ter obnem s kritično besedo posegala v vsa zgrešena in nezdrava dejanja.

Potrebno je, da se stremno v eno vrsto, ki bo sledila le enemu cilju — ustvaritvi kulturnih dobrin, ki jih bo deležen vsakdo, i mi sami in z nami vred najširša plast našega naroda: i obrtnik i kmet i delavec, skratka vsi. Naša naloga je, da vpostavimo med našo inteligenco in našim narodom najtesnejšo duhovno vez, ki je najnujnejša in najpotrebnejša osnova, na katero si bomo zgradili kulturno visoko stoječo in gospodarsko močno državo. Ravno v tem bo obstojalo naše nacionalno delo; potrebno je, da damo vendarle enkrat svoj nacionalni zavesti polno in tvorno vsebino. Da najodločnejše zavržemo vsako strankarstvo in demagogijo v našem javnem življenju ter skrbimo za to, da sleherni egoistično in frazersko udeležbo uničimo že v kali.

Za tako delo za vsa naša stanovska vprašanja, ki postajajo čedalje resnejša in težja ter za delo med narodom, je predvsem potrebno, da se temu odgovarjajoče izobrazimo in vzgojimo in šele na to nam je mogoče z vso aktivnostjo poseči v delokrog in stopiti v vrsto delavcev, ki jim je v iskrenem smislu do napredka celokupnega naroda ter so zgodovinski manifest njegovega veličanstva kralja domelji res z vso iskrenostjo ter bodo zanj zastavili vse svoje moči.

Vzgojo v tem smislu vam nudi J. N. A. D. »Jadrana«, ki vodi že od početka univerze vodilno besedo v življenju akademikov. Za svoje člane prireja predavanja, v katerih se razpravlja o vseh najaktualnejših socijalnih in kulturnih vprašanjih; ima razdeljeno delo v sekcijah, lepo urejeno čitalnico in knjižnico ter skuša vsestransko pomagati vsakemu članu, da razširi svojo izobrazbo in izpopolni

svoje znanje do tolike višine in usmerjenosti, da bo po končanih študijah cel mož na svojem mestu.

Vpisovanje v društvo se vrši vsak dan med 11. in 12. uro v društvenem tajnistvu, Tomanova 4. Ravno tam se tudi dobe pri dežurnem odborniku vse podrobne informacije o vpisu na univerzo in vstopu v Akademski kolegij.

Odbor J. N. A. D. »Jadrana«.

Beleznica

Koledar

Danes: Sobota, 27. septembra 1930, katoličani: Kozma in Damjan, pravoslavni: 14. septembra, Krstov dan.

Jutri: Nedelja, 28. septembra 1930, katoličani: 16. pokl., pravoslavni: 15. sept. Nikita.

Današnje prireditve.

Kino Matica: Tiger.
Kino Ideal: Divje Orhideje.
Waterpolo tekme ob 15. v kopališču Ilirije.

Prireditve v nedeljo.

Kino Matica: Pot k slavi (Richard Tauber)
Kino Ideal: Divje Orhideje.
Pavalne tekme ob 9. in 14.30 v kopališču Ilirije.

Dežurne lekarne.

Danes in jutri: Bobinc, Rimska cesta, Leustek, Resljeva cesta, dr. Kmet, Dunajska cesta.

Dve težki nesreči

Ljubljana, 27. septembra.

V enem tednu se je pripetila v Ljubljani že druga težka tramvajska nesreča. Davi je na Karlovski cesti pred Batelovo tovarno tramvaj povozil neznan žensko.

Okoli 10. so iz tovarne »Tribuna« na Karlovski cesti opazovali približno 35 let staro, očitno pijano žensko, ki je merila cesto na dolgo in široko. Iz mesta je privozil proti Karlovski cesti tramvaj. Voznik je sicer zvonil, toda pijana ženska tramvaj ni slišala, ne videla. Še predno je mogel voznik preprečiti nesrečo, se je znašla pod vozom. Nesreča se je pripetila baš pred tovarno »Tribuna«. Ljudje so čuli pretresljiv krik in videli, kako je voznik z vso silo zavrl voz, toda bilo je zaman. Tramvaj je pograbil žensko in jo še par metrov vlek za seboj, nato pa treščil v stran, kjer je vsa okrvavena in nezvesta obležala.

Ljudje so nesrečno pobrali in jo prenesli v vežo hiše št. 3 na Karlovski cesti, iz Batelove tovarne so pa telefonirali na rešilno postajo. Rešilni avto je prepeljal žensko v bolnico. Tam so ugotovili težke zunanje poškodbe na glavi in po vsem telesu, zadobila je pa tudi hude notranje poškodbe. Njeno stanje je zelo kritično.

Naknadno nam poročajo, da gre za 40-letno babico Ljudmilo Žirovnik, babico na Pulah.

Stanje ponesrečenega vrtnarja Franca Sustarja, katerega je v tork dopoldne povozil tramvaj pred Škofijo, se je nekoliko zboljšalo in je upati, da bo okrevala.

V Stražišču pri Kranju se je večeraj popoldne pripetila težka nesreča. Ivan Rotar, 25letni čevljarški pomočnik iz Stratišča, je zlezel na oreh in začel otesati orehe. Nenadoma se je odlomila veja, na kateri je stal, in padel je kakih osem metrov globoko. Zlomil si je obe roki ter levo nogo v stegnu, zadobil je pa tudi težke notranje poškodbe. Popoldne ob 5. so ga prepeljali v bolnico. Njegovo stanje je zelo resno.

Iz Celja

—c Ljudsko vseučilišče v Celju ima svoj redni občni zbor v ponedeljek 29. t. m. ob 20. uri v risalnici deške meštanske šole po običajnem dnevnem redu.

—c Opozorilo vinogradnikom. Po §§ se na šmarnico plačuje posebna banovinska davščina, ki znaša 5 par za vsak trs šmarnice. Na podlagi tega se vse osebe, ki posedujejo vinograd, zasajen s šmarnico, pozivajo, da do dne 30. septembra 1930 prijavijo pristojnemu občinskemu uradu, v čigar okolišju se nahaja vinograd, številno šmarničnih trsov. Strankam, ki ne bi hotele podati prijave, se bo odmerila davščina na podlagi uradnih pripomočkov z 10% pribitkom ter se ga bo poleg tega še zakonito kaznovalo.

—c Vpisovanje v trgovsko nadlajevsko no šolo v Celju za šolsko leto 1930/31 bo v ponedeljek 29. in v torek 30. septembra, vsakokrat od 18. do 20. ure. K vpisovanju je prinesiti zadnje šolsko izpričevalo. Vpisnina znaša Din 25.—. V trgovsko nadlajevsko šolo v Celju so se dolžni vpisati vsi vajenci njenega šolskega okolišja, ki obsega: mesto Celje in naslednje kraje okoličice: Babno, Breg, Gaberje, Lašva, Levec, Lisce, Medlog, Ostrožno, Polule, Sp. Hudinja, Sp. Ložnica, Trnovlje, Zagrad, Zavodna, Zg. Hudinja, Bukovžlak, Cret, Dobrova, Store, Teharje. Popravljalni izpiti bodo v sredo 1. oktobra ob 15. pismeni, v četrtek 2. oktobra ob 16. pa ustmeni. Sprejemni izpiti bodo v petek, 3. oktobra ob 16. Reden pouk prične za I. razred v ponedeljek 6. za II. in III. razred pa v torek 7. oktobra vsakokrat ob 16.

—c Celjski akademiki prirede jutri 28. t. m. ob 20. uri v restavracijskih prostorih Narodnega doma poslovnih večer. Vabijo se starešine vseh akademskih društev.

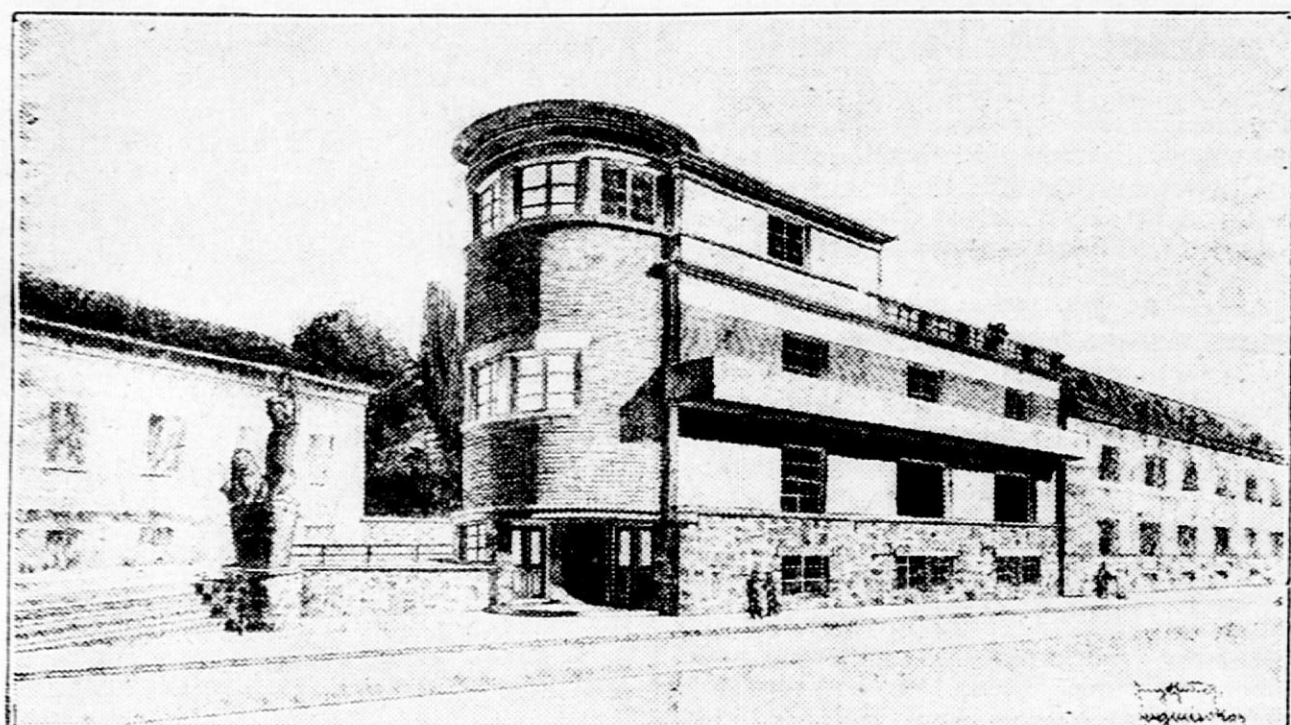
c Prireditve CM v Celju. Zenska pos. družica Ciril-Metodove družbe v Celju priredi v soboto 4. oktobra ob 20. v Narodnem domu valčkov večer pod brajdo

Jesenice nočejo zaostajati

Poleg regulacije mesta dobe Jeseničani tudi več modernih poslopj

Jesenice, 27. septembra. Preteklo soboto ste poročali o uradnem poslopiju na Jesenicah, ki ga pričeno graditi spomladi. Ker vlada za to poslopje, ki bo eno najlepših in najpraktičnejših na Jesenicah, veliko zanimanje, mislimo, da ustrežemo tako Jeseničanom, kakor široki javnosti, če priložimo o njem nekaj podatkov. Stalo bo na parceli na zapadni strani sedanjega občinskega urada, ki se bo adaptiralo za bodoče sodišče. Zasnova je izve-

ste, a vendar toliko odmaknjen od trotuarja, da je vstopanje ali izstopanje nemoteno od cestnega prometa. Poleg modernega uradnega poslopja pričeno graditi spomladi še več drugih stavb. Izmed teh bo nedvomno vzbujalo največjo pozornost kavarniško poslopje Ivanke Čopove. To poslopje bo stalo na trikotni parceli med državno in občinsko cesto. Za izravnavo terena in zazidave stavbišča po ob-

Pred kavarno bo stal spomenik mesta Jesenic. Kipar France Kralj iz Ljubljane je napravil zanj zelo zanimiv osnutek, ki predstavlja industrijo — moč, moški z vencem pa slavo — proglasitev Jesenic za mesto. Načrt za kavarniško poslopje je izdelal inž. arh. Fatur.

deja tako, da je upoštevana stavbna črta, ki jo predvideva nova regulacija Jesenic, in da se naslanja na staro poslopje. Zvezo tvorita terasna v I. nadstropju, ki prikriva podvoz na skupno dvorišče in vhod v kaznilnico. Po uredbi notranjih prostorov se deli stavba na dva dela: prvi del z desnim dostopom je v pritličju in delno v kleti ter zavzema stražnico z občinskim zaporom in sodnimi zapori in stanovanje ječarja, ozir. hišnega upravitelja. Drugi del z levim glavnim vhodom zavzema delno klet ter celotno prvo in drugo nadstropje. Ti popolnoma ločeni upravlja sta indirektno vezani na prvem podestu glavnega stopnišča in s vrhu skupne uporabe glavnega dvorišča in kleti. Glavni vhod v stavbo je direktno s ce-

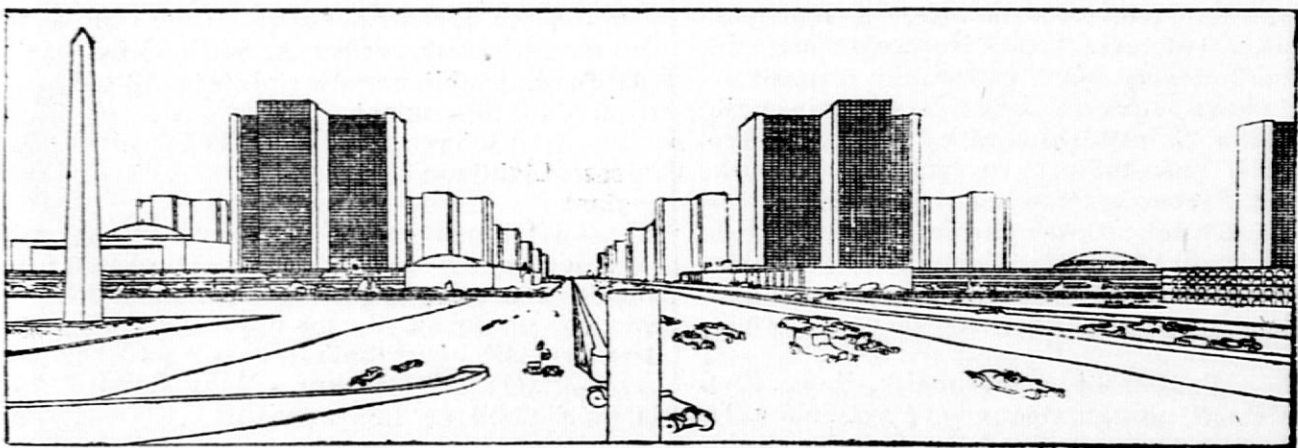
stoječim gradbenem zakonu je potrebna mala korektura meje parcele napram občinski cesti, ki se predvideva v lahmem enakomernem vzponu od državne ceste v širini 4,50 m. Radi izrazite lege stavbišča sredi mesta in nastajajočega prostora med cestama je leta prostor izbran za spomenik Jesenic, ki dobi s kavarniškim poslopjem potrebno ozadje, tako da bo tvorila vsa skupina strnjeno celoto. Stavba bo dostopna direktno s ceste, in sicer po ločenih vzhodih v prizemlje in visoko pritličje. Stanovanjski prostori bodo v I. nadstropju in shrambe, ozir. prostori služinčadi v podstrešju, ki bo imelo obliko terase.

Problemi moderne arhitekture in arhitekta

Kako regulirajo drugod stare mestne predele in grade nova poslopja

Ljubljana, 27. septembra. Danes pričujemo k naši anketi »Problemi moderne arhitekture in arhitekta« odgovor g. inž. arhitekta Platnerja. V naši dobi je zadobila gradnja mest bistveno druge pravce. Z raztegnitvijo bločta mest in z novim pojmovanjem socialnih prilik so se pričela mesta razvijati okoli starega jedra s povsem novimi načeli, ki jih je nova arhitektura se posebej potrdila. Kot sinteza človeške moči se navaja sožitje telesa, duha in čustev. Taisti elementi, kakor nas uči sociologija, tvorijo sožitje posameznih ljudi — družbo, in ta

gradnjo pariškega cytija arhitekta Le Corbusier-ja. Notranji del Pariza, ki je nekako nagromadenje hiš, ozkih smrdljivih ulic, velike nečistoče, leglo nemorale in razvrat, ter socialne bede, postaja težaven problem ter kliče po svoji preureditvi. Bilo je več predlogov za rešitev tega problema, tako n. pr., da se naj ta del Pariza izprazni in zgradi zunaj mestnega obzidja novo mesto. Temu predlogu pa nasprotuje ogromna vrednost zemlje v srcu Francije. Le Corbusier predlaga, naj se ves ta del Pariza podere in zgradi na istem mestu nova poslopja. Zgradile naj bi se vi-

»City«, pogled na veliko križišče za automobile. Levo in desno trgi javnih poslopj, v ozadju muzeji in univerza. Kakor je videti, dovolj luči in zraka!

neposredno daje, oz. izvaja vplive in pravce v gradnji mest. V fizičnem področju življenja se kažejo potrebe po hrani, izrabljanju zemlje in ljudskem zdravstvu, ki nas po svojem harmoničnem ustroju po fizičnem in intelektualnem delu dovajajo v področje psihe, ki se odraža predvsem kot skupno delovanje človeštva v socialnih pridobitvah, kakor v preustroju človeške družbe, napredku tehnike, uspehih narodnega gospodarstva, organizaciji dela, novih pojmovanjih prava ter v novih pojmovanjih države na skupni, etični podlagi. Tukaj pa vpliva in osvežuje umetnost, ki jo harmonično urejeni kosmos, ritem in gola harmonija približujejo naravi. Kot nekaka razpredelba znanosti gradnje mest je politika naselja, stavbna tehnika naselja in stavbna umetnost naselja. Kakor so ta izvajanja po teoriji profesorja Brunerja abstraktna, nam potrjujejo domnevo, da moderna gradnja mest ni predvsem vprašanje prometa in naraščanje prebivalstva, ampak notranja potreba po skladnosti moderne zazidave mest z modernim načinom vsega našega življenja. Kot eklatanten primer moderne gradnje mest, ki pa se mogoče v bistvu nekoliko razlikuje z gornjo teorijo ter je čisti odraz moderne stavbne politike in naseljene tehnike, navajam projekt za novo-

soke hiše do šestdeset nadstropij in še več, ki bi imele poslovne lokale z okoli 30.000 nameščenici v eni hiši. Te visoke hiše, zgrajene iz železa in stekla, z najmodernejšimi pridobitvami na področju ventilacije, ne bi stale kakor nebotičniki v New Yorku druga poleg druge, temveč v oddaljenosti pol kilometra. Vezale bi jih pristo stoječe hiše brez dvorišč v dolgih frontah, obdane z nasadi in parki, ki bi jih uporabljali za stanovanja, trgovske in sične prostore. S tem načinom gradnje je arhitekt dosegel štirikrat gostejšo naseljenost, torej štirikrat krajše razdalje, vendar pa, kar je silno važno le 5—10% zazidavo zemlje. Umno urejen promet s samostirnimi avtomobilskimi cestami, ki so obdane z zelenjem, bi se vršil brez vsake nevarnosti, brez neprijetnega šuma, a vendar naglo. Pospota kot položne rampe vodijo h kilometru dolgi terasi, kavarnam sredi zelenja, eno etažo nad tlemi, na eni strani z izlozhami luksuznih trgovin, na drugi pa z razledom v daljavo. Tretja rampa vodi do prostorov za družabne klube. Pri tem projektu so upoštevane vse izkušnje tehnike, sociologije in higijene. V resnici moderno mesto, v katerem bi bilo vse delo centralizirano z dovoljno količino zraka in luči ter prometom brez ropota. Seveda bi pri realizaciji tega projekta

prišlo do velikih zaprek, predvsem pri financiranju, vendar nam je Corbusier s svojim projektom pokazal posebno, svojelastno potezo v gradnji mest. V moderni gradnji malih mest in naselij, imajo zrak, svetlobo, higijena in drugi činitelji prav tako važno vlogo, vendar v drugih dimenzijah. Tu ne pride toliko v poštev velik vozovni promet, tudi skupni družabni prostori, kakor kavarne, zabavišča niso zastopani v toliki meri, ker se pač vrši življenje v malih mestih izven delovnega časa in večinoma doma. Tudi v gradnji malih mest imamo dokaj preštudiranih smernic, po katerih skušajo graditi: Vsakemu človeku lasten dom in vrt, torej na široko raztegnjena naselja, ki se grupirajo v posameznih predelih oko-

li centralno ležečega poslovnega mesta! Ta naselja — skupina malih eno ali več družinskih hiš z vrtovi, s cestami, zasenčenimi z drevjem, športnimi igrišči, šolami itd. smejo doseči do okoli 15 do 20.000 prebivalcev. Tega naselja ne motita ne promet, ne okužen zrak sedanjih vele mest, kar seveda silno govori v prilogu narodnemu zdravstvu. Kakor je razvidno iz gornjih izvajanj, se gradnja mest in naselij loči v dve skupini: v gradnjo vele mest in gradnjo naselij. Centralizirano delo ter življenje na eni strani ter decentralizirano delo in decentralizirano življenje na drugi. V tem pravcu streme moderni arhitekti, da uravnavajo sodobna mesta skladno z današnjim življenjem.

MOJ DOM

Za izpremembo nekaj o cvetju pozimi

Kakor nam je dokazala akcija odbora za olepšanje Ljubljane s cvetjem, je pri nas prav mnogo ljubiteljev cvetlic, ki se pozimi le težko ločijo od njih. Ker je pa prav sedaj čas za sajenje krasnih čebulic, ki cveto že o božiču in potem vso zimo in pomlad, naj jih opišemo, da stanovanja ne bodo brez cvetja vso zimo. Ze pri opisu razstave pohištva na velesejmu smo omenili, da moderen človek ne more pogrešati rastlin v stanovanju. V moderni hiši prehaja vrt v hišo in se hiša druži z njim v nerazdelljivo celoto. Ne smelo bi biti nove hiše brez zimskega vr-

lice, da ne bo razočaranja, za vrt seveda je pa skoraj vse dobro in celo čebulice, ki so odcvetle v sobi, nas bodo prihodnje leto razveselile še na vrtu. Cvet bo sicer manjši, vendar je pa pogled na skupino, čeprav manjših cvetov, prekrasen, zlasti še, ker zgoda pomladi nima na vrtu še mnogo drugega, tako dekorativnega cvetja. Najbolj priljubljene so bele, rožne, rdeče in modre hijacinte, tudi vijoličaste so krasne, manj pa sadimo rumenih, ker imamo v tej barvi tulipane in pa dolgo vrsto narcis vseh odtenkov in oblik. Najzgodnejše so pripravljane čebulice, ki jih brez truda prženemo do cvetja o božiču, a tudi druge niso dosti poznejše. Med prvimi so nežna, a po velikosti impozantna L' innocence, krasna, živoredeča La victoire, nežno-rožna Gertrude, žareče krvavo-rdeča General Pellissier, ki cvete že pred božičem, svetlo sinjililasta Grand Monarque, sinja Queen of the Blues, zlata Princ Henrik in vijoličasta Lord Balfour, malo pozneje pa cveto bela La Grandesse in temnosinja King of the Blues. Kakor iz nežnorožnega voska je zelo velika Moreno, ki ji moramo cvet zaradi teže navadno podpreti, da ne pade. Skupaj z belo L' innocence sadimo njej enako svetlo porcelanasto - sinjo Grand Maitre, s temnomodro King of the Blues pa živo rumeno King of the Yellow. Sicer imamo še na stotine najrazličnejših vrst, ki se razlikujejo po barvi, obliki, velikosti in času cvetja, vendar naj pa začetnik najprej poskusi z navedenimi, ker bodo tudi njemu gotovo cvetele. Čeprav so hijacinte krasne, vendar se vedno bolj umikajo tulipanom, ki so cenejši, ostanejo več let na prostem lepi in se sami pomlajujejo, zlasti pa ker je njih oblika elegantnejša in dekorativnejša ter imajo toliko različnih, apartnih in med seboj harmonično pomešanih barv, da njihova lepota preseneča tudi najbolj razvajenega ljubitelja, vendar jih je pa velik del primernih le za sajenje v vrtu. V sobi gojimo navadno le najzgodnejše. Ze pred božičem cvete žareče rdeča Duc van Tholl cochennille, neprecenljiv zaradi zgodnjega oranžnoškrlatnega cvetja je dišeči Prinz

Tulipani

ta, a v vsaki svetli sobi je mogoče tudi v zimskem mrazu brez težav gojiti najrazličnejše rastline, ki s pestrim cvetjem ali dekorativnim zelenjem oživljajo stanovanje. Sobe, kjer je dosti rastlin, niso samo lepe, temveč tudi zdrave, ker nam rastline pripravljajo za življenje neobhodno potreben kisik. Če je v sobi dolgočasen, pust in temen kotiček, postavite tja samo šopek rož ali vsaj jesenskih vejic s pisanimi orumenelimi listi ali rdečimi jagodami, in kot bo prijazno zažarel v barvah cvetja ter pregnal puščobo. Omenjam pa, da je aranžiranje šopkov umetnost, ki se na njej najlažje in najuspešnejše vežba dober okus. Vsaka rastlina mora le v njej primerno vazo ali posodo, ki se sklada z njeno obliko in barvo, da tvori estetsko učinkovito enoto. Koliko dobrega okusa imajo dame v hiši, spoznate najhitreje po šopkih, kako so aranžirani in kje stojijo. Se lepše kakor šopki so pa v stanovanju rastoče rastline v lončkih, zabojčkih in drugih primernih posodah. Celo v plitkih taseh v mokrem mahu, pesku ali sami vo-

Krokus

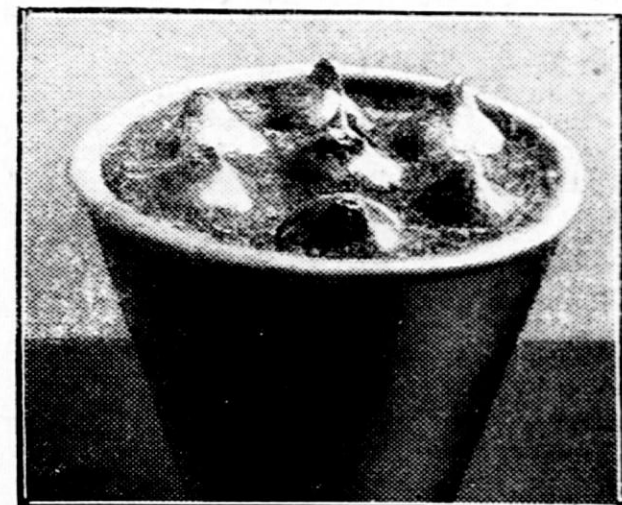
von Oestreich, kakor iz nežnorožne svile s škratnim sijajem, belim dnom s sinjim robom je Proserpine, beli La Reine, ki ob odcvetanju dobi rožnat sijaj, zlatorumeni Ophir d' Or, malo pozneje pa cvete pompozni škratni Couleur Cardinal z vijoličastim sijajem, krasno rožno barvo ima Flamingo, dišeči rumeni Gelber Prinz, zlati König der Gelben, nepopisno lepe rožne barve je Le Matelas, vijoličasto rdeč je pa Wouwermann, ki ga sadimo z Gelber Prinz, kakor rožni Flamingo s čisto belim Weisser Falke imamo tudi polnjene tulipane, ki pa cveto nekoliko za najzgodnejšimi enostavno cvetočimi, ki smo jih pravkar imenovali. Sicer so lepi košati cvetovi, vendar imamo pa raje enostavno cvetoče, ker njih plemenita oblika bolj odgovarja modernemu okusu. Kdor pa misli spomladi tulipane postaviti na okna, naj zaradi večjega barvnega učinka sadi tudi polnjene. Svetoval bi rumeni Couronne d' Or, rdeči Tournasol, bohotni škratni Imperator rubrorum, beli v rožno se prelivajoči Murillo, rumeno in rožno se izpreminjajoči Teerose, temno rožni Peach Blossom, oranžni Toreador, temnordeči Rubra maxima, ki izvrstno harmonira z Murilom, in zgodnji, nežno rožni Salvador Rosa. Izredno so elegantni tulipani skupine Darwin, ki cveto pozno, vendar je pa nekatere vrste mogoče prisiliti tudi do cvetja po zimi, a postopati moramo bolj skrbno. Prva Darwinovka je svetloflavosinji William Copland in za njim že koncem januarja žareče v temno se prelivajoči William Pitt, za njima pa prekrasno rožni Lenotre, temnordeči Bartigon z belim dnom, rjavocrni Faust, ki se temnovijoličasto izpreminja, krvavordeči King Harold in češnjevordeči Prof. Rauenhoff s sinje obrobilno belo zvezdo na sredi. Zaradi apartne barve priporočamo tudi poznejše tulipane iz Brede, predvsem bronasti Bronze Queen, plamteči Fau Ardent in rjavi Panorama. Zaradi krasne oblike so tudi narcise vsak dan moderneje. Veliko zlato trompeto ima v snežnobelem vencu Harbinger, oboje je pa rumeno pri narcisi King Alfred, kratko rumeno krono na belem vencu ima Incomparabilis Star, a po več cvetov na enem peciju ima Poetaz Elvira, ki je bela z rumenim očesom.

Novosti za damske plašče pravkar došle!

A. & E. Skabernè Ljubljana

Med najljubše cvetlice pa spada pomladni žafran ali krokus, ki so mu vrtnarji vzgojili zelo velike cvete in lepe sinje, vijoličaste, in belopisane in rumene vrste. V lepih nizkih posodicah in celo v pepelnikih z malo mivke ali peska nam kmalu cveto, samo na sonce jih moramo dati, da odpro svoje kelihe. Zelo hvaležni so temnomodri krokus Baron von Brunow, zlatorumeni krokusi, belovijoličasto progasti Sir Walter Scott in velikanski beli King of the Whites.

Pravilno vsajene čebulice tulipanov

Tudi šmarcne nam prav rade cveto pozimi v sobi. Če meseca novembra vsadimo kali tesno drugo ob drugo v zabojček s prav dobro rahlo zemljo ter jim pridno prilivamo in tri tedne postavimo v temno klet, potem jih pa polagoma privajamo na toplo in v svetlobo v sobi, cveto že o božiču. Čebulice imamo še mnogo vrst, a za prvi poskus naj zadostujejo hijacinte, tulipani, narcise in krokusi. Teh je več tisoč vrst in že pred 250 leti je gojil graščak na Lisičjem nad Skofljo na svojem slavnem vrtu, ki ga je obširno opisal Valvasor in so ga opevali tedanji velikaši, nad sto raznih hijacint in tulipanov, med njimi take, ki so stale mala premoženja. Čebulice večine imenovanih vrst dobimo pri vseh vrtnarjih in boljših trgovcih s semeni letos celo ceneje kakor v inozemstvu, kdor pa želi večjo izbiro, naj si jih pa naroči naravnost s Holandske od svetovnoznane veletrgovca R. A. van der Schoot iz Hillegoma, ki vsakemu rada pošlje krasno opremljen cenik zastoni.

Goje se čebulice tako preprosto, da je neuspeh skoro izključen. Hijacinte in tulipane posadimo tako, kakor vidimo na sliki, da gledajo vrhovi čebulic iz zemlje, krokuse samo potisnemo na zemljo, narcise pa pokrijemo za 3 cm. Če imamo vrt, zakopljemo zabojčke in lončke v zemljo, še prej pa čez čebulice potresimo za prst na debelo belega peska ali mivke, da jih čez deset tednov lažje očedimo vrtni prsti. Če nimamo vrta, pa postavimo zabojčke v temno klet in čakamo, da so poganjki kakih 10 cm visoki, kar se zgodi v 10 tednih. Zemlja mora biti vedno vlažna, a ne preveč mokra. Čez 10 tednov prenesemo zabojčke v shrambo ali sobo v kak kot, kjer ni dosti svetlobe, da se počasi privajajo na njo. Tulip preveč topla soba jim lahko škuduje in cvetovi zato ostanejo nizko med listi. Če nimamo temnega kotička, čebulice nekaj dni v sobi pokrijemo s škričljivi in, ko postanejo poganjki zeleni in se že vidi barva cveta hijacinte, jih šele damo k oknu na sonce. Čez tri tedne že cveto in o božiču, gotovo pa takoj po novem letu bo naše stanovanje zažarel v najlepših barvah. S sajenjem lahko pričnemo že sedaj, če pa sadimo pozneje, saj je do januarja čas, bomo pa cvete imeli pač toliko pozneje, da v zgodnji pomladi okrasimo z njimi že tudi odprta okna. In prvo cvetje je pač najlepše ter vsakemu najljubše. ag.

Dobra gospodinja.

Torej, draga ženica, nič ne pomaga, zdravnik je dejal, da si moram dati operirati želodec.

Če ti mislijo prerezati želodec, moram pa brž skuhati kaj boljšega, da ne bodo mislili, da nimam kaj jesti.

Roman naše dobe.

Mislite, da bo veliki roman naše dobe kdaj napisan?

Jaz sem ga že napisal, pa mi ga je 11 založnikov po vrsti odklonilo.

Ponesrečeni poklon.

Gospod v tramvaju dami, katero je videl samo enkrat in sicer v rodbinskem kopališču: Ah, to ste vi, milostiva? Obležene vas nisem spoznal.

Manufaktura

Rebord

Ljubljana, Aleksandrova cesta 8. Posetite nas! Zahtevajte potnika!

Trenchcoati

angleškega kroja so vrhunce jesenske mode. Dubl, kamgarn, blago za damske plašče, barhent itd. — dobite pri nas

na obroke

brez vsakih formalnosti.

Dnevne vesti

— Iz »Službenega listca.« »Službeni list« kr. banske uprave dravske banovine številka 27 z dne 27. septembra objavlja zakon o železničarstvu javnega prometa, zakon o carinskih ugodnostih za hotelsko industrijo, zakon o sprejemanju v službo in polaganje izpitov uradnikov ministrstva za zunanje posle, uredbi o ocenjevanju uslužbenec ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje s službo v ministrstvu samem in v ustanovah, podrejenih mu neposredno, uredbi o osnovanju sodišč za mlajše mladoletnike, naredbi ministra pravde o dostavljanju razglasov o konkurzu in poravnavi ter odločbo o ukinitvi privatno-profesionalnih borz dela.

— Drugi tir na progi Zidani most — Zagreb. V ljubljanski železniški direkciji pripravljajo načrte za polaganje drugega tira na progi Zidani most — Zagreb v dolžini 80 km. Nekatere inozemske tvrdke so že poslane prometnemu ministrstvu ponudbe.

— Državna tiskarna za bankovce. S 1. oktobrom prične obratovati na Topčičevu tiskarna Narodne banke, v kateri se bodo tiskali zaenkrat samo bankovci po 100 Din.

— Zgradba ceste Sv. Peter — Ložane. Okrajni cestni odbor Maribor razpisuje prvo javno pisarno licitacijo za oddajo gradbenih del zgradbe ceste Sv. Peter — Ložane km 2648 do 5727 (III. del) s skrajšanim rokom 15 dni. Licitacija se bo vršila v uradnih prostorih Okrajnega cestnega odbora v Mariboru, Koroska cesta 26-II v torek 14. oktobra ob 11.

— Javen rudarski shod priredi Narodnostrokovna zveza v nedeljo 28. t. m. ob 10. uri dopoldne v gostilni Završak. Na shodu poroča predsednik NSZ gosp. Rudolf Juvan o pomenu enotne jugoslovanske strokovne organizacije za rudarje. Vabimo vse narodne zavedne rudarje, da se udeležijo tega zanimivega shoda v velikem številu.

— Posvetovalnica za matere, ki so članice OUZD. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja vse članice in svojke članov, da je ukinitelj poslovanje svoje posvetovalnice za matere v prostorih zavoda za zdravstveno zaščito mater in dece v Ljubljani. Urad bo tako posvetovalnico uredil v lastni stavbi. Dotedaj pa naj se matere ali nosečice članice in svojke uradov članov zglasujejo brez vsakega uradnega nakazila pri zavodu za zdravstveno zaščito mater in dece v Ljubljani, kjer bodo dobile brezplačno vse potrebne nasvete in pomoč kakor druge matere, ki niso članice OUZD.

— 8 milijonov Din za ljudske šole v Zagrebu. Za gradnjo ljudskih šol v Zagrebu je ministarstvo prosvete odobrilo kredit v znesku 8.182.859 Din.

— Slabo deževno vreme nam obetajo večernji nalivi, ker je bila baka kvarta po mlaju in izkušeni pratikarji trde, da sta četrti in peti dan po mlaju odločilni in proroška. Sedajle popoldne pa se je pričelo vedriti in kaže, da bo imel barometer prav, ki prav karajno pleza kvišku. Sploh je pa vreme jesensko nestalno. Kdor je omagal pred visoko številko, naj verjame kvarti in ostane doma, komur se pa posreči izdati pump, naj pa zaupa barometru in vsem bo prav.

— Za prijatelje zraka in vode, predvsem pa za Knapovce, je izdal zdravnik Kneipovega zdravilišča v Würzburgu dr. Kreuzer vsem zahtevam modernega zdravilstva in higijene odgovarjajočo knjigo »Die Keimpflege Heilmittel«, ki je okrašena s prav lepimi slikami po naravnih posnetkih. Ker ima Kneipp tudi pri nas še vedno mnogo pristašev in je že zastarela slovenska knjiga, ki jo je izdala pred desetletji Mohorjeva družba, tudi pošla, si bo novo knjigo gotovo marsikdo nabavil v trgovini s papirjem H. Hrovat v Ljubljani v Pražakovi ulici 15 za 65 Din. V knjigi je tudi prav dobro poglavje o gimnastiki ter o gibanju na zraku sploh.

— Prijatelji Bele Kraljine in Zumberka naj si v Zagrebu v umetniškem salonu M. Šira v Preradovičevi ulici 13 ogledajo razstavo del znanega slikarja Milenka D. Gjurčiča, ki bo odprta od nedelje do 11. oktobra. Umetnik razstavlja 20 olinjatih slik iz Zumberka in toliko olj in akvarelov iz Krašiča, Sv. Jane in Zagreba, ki pred očujejo slikovite pokrajine, značilne tipe in noše iz teh lepih, sosednjih nam krajev.

— I. frušogorski sejem in razstava vina, grozdja in sadja od 28. t. m. do 1. oktobra v Sremskih Karlovcih, ki ga priredi tamno društvo vinogradnikov in sadjarjev, bo gotovo obiskalo tudi dosti naših trgovcev z vinom in prav dobro jim bo prišla lična tiskopropagandna brošura »Karlovci«, ki je ob tej priliki izšla, zanimiva je pa tudi za vsakega, ki se hoče poučiti o kulturnem centru Srbov tostran nekdanje srbske meje. Razen opisa Karlovcev, mesta srbskih patrijarhov, njegovih znamenitosti, zgodovine in lepote Fruske gore, razpravlja knjižica posebno obširno o karlovcem in frušogorskem vinu, ki so ga že pred 400 leti izvažali na Češko, Dunaj, Pešto in v Galicijo in se ga tudi pri nas mnogo pije. Iz kataloga vinske razstave, ki se je udeležil nad 100 razstavilcev iz Sremskih Karlovcev, 70 iz Petrovaradina in 86 iz Kamenice, Iriga, Jazka, Ladincev, Rakovca in drugih krajev, je razvidno, da imajo ta slovita vina ceno od 4 do 7 Din liter, le najfiniša so nekoliko dražja. Iz brošure vzemo tudi vse o prometu, trgovini, industriji, sploh vse, kar je potrebno

izletniku ali trgovcu. Brošuro je izdala Fruška gora, društvo za tujski promet, in jo razpošilja I. frušogorski sejem in vinska razstava v Sremskih Karlovcih.

— Društvo trgovskih potnikov in zastopnikov v Ljubljani priporoča svojim rednim članom posejanje onih hotelirjev, gostilničarjev in restavracij, ki so ustanovni člani društva. Prvi seznam je že razposlan, drugi se razpošlje meseca oktobra.

— Stična. Lesni trgovec I. Koščak si stavi moderno žago ob cesti v bližini kolo-dvora. Podjetje obsega tri, po večini že izdelane objekte. V srednjem največjem poslopiju bodo stroji, drugi dve poslopiji bo pa rabil za sušilnico in skladišče parketov. Postajni načelnik Šval bo imel visokoprtilično, enonadstropno hišo nasproti kolo-dvora. Betonsko temeljno zidovje s ploščo je že gotovo. V kratkem se prične zidanje z zidno opeko in bo domačija ob ugodnem vremenu že letos pod streho. Rojce kople svet tik ob cesti, kjer bo zrasla prihodnje leto enonadstropna hiša. Pa kakor se čuje, namerava zidati na koncu vasi tudi tovarno za izdelovanje žganih pijač. Ondotni svet že zasipuje in izravna Tako bomo imeli tukaj kar tri tovarne: dve žagi in Rojčev zganjarnico. Letos je pri kolodvoru čisto drugo lice kakor prejšnja leta. Tramov in desk ne vidiš več, pač pa ogromne skladišča drv. Teh nalože in odpravijo dnevno tri do pet vagonov, stavbnega lesa pa nič, kar jasno prča o sedanji krizi v lesni industriji. — Letina še ni preslaba, sadja pa ni bilo dosti.

Tombola

Jutri ob 3. uri

I. dobitnik: nov BMW AUTO (35.500 Din)
II. dobitnik: ves les za stanovanjsko hišo (17.000 Din). Spalnica, kolesa itd. 13238

VRŠI SE OB VSAKEM VREMENU.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno in nestanovitno vreme. Včeraj je bilo po vseh krajih naše države oblačno, v severozapadnih tudi deževno. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 26, v Beogradu 24, v Skoplju 23, v Sarajevu 22, v Ljubljani in Mariboru 17 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 758,9 mm, temperatura je znašala 11,2.

— Ana Pavlova pride v Zagreb. Zagrebški listi poročajo, da priredi slovita plesalka Ana Pavlova v kratkem turneju po Evropi, na kateri se ustavi tudi v Zagrebu, kjer bo najbližje gostovala v februarju. To je baje zadnja turneja slovite umetnice, ki s tem zaključijo svojo plesno karijero.

— Dr. Sattler začasno izpuščen. Kakor smo poročali, je bil v Subotici nedavno aretiran francoski odvetnik dr. Manojlo Sattler, ki je zapleten v večjo sleparsko afero. Sodišče je te dni dr. Sattlerja proti kavciji 100 tisoč dinarjev izpustilo. Preiskava je že zaključena in se bo v najkrajšem času proti Sattlerju in tovarišem vršila obravnava.

— Zagonetna smrt Elvire Mihalko bo kmalu pojasnjena. Zdi se, da bo misteriozna smrt Elvire Mihalko, katero so pretekli teden potegnili iz Dunaja pri Voljovici, kmalu pojasnjena. Kakor smo poročali včeraj, se je policija najbolj zanimala za nekega dijaka, katerega so nazadnje videli v Elvirino hišo in se z dekletom odpeljal proti Voljovici. Policija je ugotovila, da se je dijak v modrem avtomobilu pripeljal pred Elvirino hišo in se z dekletom odpeljal proti Voljovici. Policija je sedaj našla lastnika modrega avtomobila in po zaslišanju šoferja tudi izvedela za dijakovo ime. Gre za Jurja Todoroviča, sina beogradskega odvetnika. Todorovič je bil vse poletje v Pančevu in so ga večkrat videli v Elvirino hišo, ki jo je videl 16. t. m. To se popolnoma ujema s podatki, ki jih je navedel knjigovodski pomočnik Georg Milenković, ki je izpovedal, da je Elviro videl usodnega dne z nekim fantom in da je zato ni hotel nagovoriti. 17. septembra so Todoroviča videli v Pančevu, toda bil je sam. Istega dne so našli tudi truplo nesrečnega dekleta. Ko so pa ugotovili njeno identiteto, je Todorovič brez sledu izginil iz Pančeva. Policija je domnevala, da se je vrnil v Beograd, tam je pa izvedela, da je kupil vozni listek do Ljubljane. Pančevska policija je brzojavila v Ljubljano, od koder pa so odgovorili, da se je odpeljal Todorovič v inozemstvo. Zakaj se je tako naglo odpeljal in kam, tega policija še ni mogla ugotoviti, domneva pa, da je najbrž v zvezi z umorom Elvire Mihalko.

— Vsakemu in tudi vam se izplača ogled dospelih modnih novosti za gospode in dame pri trvdki NOVAK, Ljubljana, Kongresni trg 15, ker kupite tam dobro in najceneje.

— Pletenine, trikotaže (zimsko perilo), nogavice, rokavice, najceneje pri Osvald Dobeic, Ljubljana. Pred Skofijo 15. 73-T

Pri številnih nadlogah ženskega spola povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica najboljše olajšanje. Spričevala klinika za bolezni ženske potrjujejo, da se poslužujejo zelo milo odvajajoče »Franz Josefove« vode, zlasti pri otročnicah z najboljšim uspehom. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijah trgovinah.

Iz Ljubljane

— Zahvala Frana Rusa. Moj častni večer v Narodnem gledališču, ki mi ga je dovolilo prosvetno ministrstvo, je za menoj. Moj »Gorenjski slavček« je odpet, zato me sili čut hvalečnosti napram cenjeni publiki, ki me je počastila v soboto v operi s posejto lepe, meni nepozabne predstave, da se ji zahvalim najudaneje in najprisrčneje. Bili so to po dolgih letih mojega udeleževanja v operi in javnosti sploh zame najsvetlejši trenutki in spomin nanje mi bo ostal v veliko zadoščenje vsa leta, kolikor mi je še usojenih v življenju. Razven ljubljanski gledališki publiki gre moja globoka zahvala še raznim institucijam, korporacijam in društvom: Glasbeni Matici, Ljubljanskemu Zvonu, Trg. dr. Merkurju, Glasb. dr. Ljubljana, Pevskemu društvu Krakovo-Trnovu, Savezu muzičarjev kraljevine Jugoslavije, gledališki upravi, Udruženju solistov in zboru, Sokolu I. na Taboru, pomočniku bana dr. Pirkmajerju, g. županu dr. Dinku Pucu, darovalcem šopkov, vencev in drugih vrednosti, ki so mi bile naklonjene, dalje članom mariborskega narodnega gledališča, gg. kritikom in pa številnim prijateljem in znancem iz Kranja ter Smartna pri Litiji. Srčna hvala ge. Foersterjevi za poklonjene tanišnje od opere »Gorenjski slavček«, dalje katoliškemu društvu rokodelskih pomočnikov in našim dnevnikom. Naposled moja prav iskrena zahvala tudi vsem, ki so se me na katerikoli način spominjali v teh dneh. — Vaš France Rus.

—lj Glavni dvored v Tivoliju (podaljšek Aleksandrove ceste) planirajo. V tem dvoredu so eno vrsto kovanec podirli tako, da je zdaj približno tako širok kot Aleksandrova cesta, na katero je tudi od tu lep razgled, dočim ga prej zaradi kovanec ni bilo. Ker so tla precej vegasta in mestoma mnogo nižja od parka, jih bodo dvignili z materialom, ki ga dovažajo s Celovške ceste od izkopa za cestno železnico. Ko bo planiranje gotovo, bo ta dvored nedvomno najlepši v mestu.

—lj Merkurjevi večernji učni tečaj. Trgovsko društvo »Merkur« bo otvorilo ob zadostnem odzivu s 1. oktobrom t. l. večerne tečaje v Trgovskem domu, poslopie Gremialne šole, za srbohrvaščino, nemščino, italijansko, knjigovodstvo ter slovensko in nemško stenografijo. Tečaja za nemščino in italijansko se bosta letos vodila zopet v dveh oddelkih: a) za začetnike in b) kot višji nadaljevalni tečaj. Člani plačajo malenkostno učnino. Dočim morajo nečlani, ako se prijavijo, postati člani. Prijave dnevno v društveni pisarni Gradišče 17-1, med 10. in 12. uro dopoldne in od 3. do 5. ure popoldne. V sobotah popoldne se ne uraduje.

—lj Virtuozi Karel Rapel — Ševčikov učence. Violinski virtuozi Karel Rapel, ki ima v petek 3. oktobra svoj koncert v Unionski dvorani, je bil od sept. 1928. do avgusta 1929 učenec mojstrske šole znamenitega violinskega pedagoga prof. Otokarja Ševčika. Ko je zapustil njegovo šolo mu je dal častiljivi starček prof. Ševčik sledeče spričevalo: Karel Rapel ima popolnoma izobrazbeno violinsko tehniko, lep, velik ton in njegova temperamentalna igra se odlikuje s toplim globoko občutenim prednašanjem. Pogostokrat je nastopil pri meni kot solist in kot primarni godalnega kvarteta vedno z zelo pomembnim uspehom. Kakor je mnenje največjega violinskega pedagoga o našem rojaku g. Karlu Ruplu, častno za njega častno pa tudi za zavod in njegovega ljubljanskega učitelja prof. Šlaisa. Opozarjamo na njegov samostojni koncertni nastop v petek 3. oktobra.

Zobozdravnik
dr. Jos. Tavčar
Gledališka ulica šte. 4
ima telefonsko številko 3393

—lj Pražakovo ulico so razširili od Cigaletove ulice proti Dunajski cesti tako, da teče stavbna črta ravno — le ob vogalni levi hiši Dunajske ceste in Pražakove ulice se lomi, kar je pa najslabše, ker je na križišču omenjene ceste in ulice. Hišo je seveda škoda podreti, ampak v doglednem času bo morala pasti. Tudi cestnišče in trotoarji še niso dovršeni, delo že precej dolgo stoji. V Pražakovi ulici je nakopičenega mnogo gramoza, kar se menda ne strinja popolnoma s cestno — policijskim redom, ker ulica ni zaprta. Poleg v Cigaletovi ulici, pa je veliko skladišče granitnih kock za tlakovanje, robnikov zija trotoarje in materiala tako, da je ulica zaradi tega zaprta. Sicer ni prometna, kljub temu pa menda ni obsojena biti skladišče.

—lj Uradne ure na tukašnjem poštnem ravnateljstvu. S 1. oktobrom se izpremenijo uradne ure v pisarnah ravnateljstva in terenskih brzojavnih telefonskih odsekov in bodo trajale do 1. maja 1931 ob delavskih razen sobote od 8. do pol 1. pa od pol 4. do 18. ure, ob sobotah pa od 8. do 14. ure.

—lj Iz gledališke pisarne. Otvoritevna predstava letošnje dramske sezone bo v sredo, dne 1. oktobra. Vprizori se Shakespearejeva komedija »Sen kresne noči«, ki je za letošnjo sezono popolnoma na novo zasledena, na novo naštudirana in inscenirana. Komedijo je naštudiral višji režiser prof. Šest, insceniral pa novi inscenator našega gledališča, gospod Ulanjšček Vasilij. — Za Shakespearejevo komedijo pridejo v repertoar sledeča dela: Šnuderlova izvorna drama »Pravljica o rajski ptici«, koje premijera bo v četrtek 2. oktobra. Sredi naslednjega tedna bo premijera Leonid Andrejeve drame »Mladolete«, za tem premijera izvorne Leskovčeve drame »Krajična Haris« in sredi meseca oktobra pridejo na oder Schillerjevi »Razbojniki.« — Operna sezona začne v soboto, dne 4. oktobra otvoritveno predstavo Borodinove opere Knez Igor, ki se letos privkraj izvaja na slovenskem odru. V nedeljo 5. oktobra bo premijera Straussa

sove operete »Vesela vojna.« za tem pa pride na oder Verdijeve opera »Moč usode« v novi predelavi. — Gledališke intesente opozarjamo, da se sprejemajo še novi abonenti dnevno od 9. do 12. ure popoldne v gledališkem knjigovodstvu v dramskem gledališču. Čeprav se je letos oglašilo lepo število abonentov, vendar pogrešamo med njimi še marsikoga, predvsem gospodje iz naših pridobitvenih krogov. Zato vljudno vabimo k podpisu gledališkega abonmaja, ki daje abonentom velike ugodnosti. Repertoar je skrbno sestavljen in bo brez dvoma ugajal naši publiki.

Fa. LUKIČ

priredi teden damskih plaščev

Od danes dalje bo trvdka LUKIČ pokazala v izložbah in v trgovini našim damam, da je v plaščih najcenejša in da more vsaka dama izbrati si plašč od preprostega do najfinjšega.

Cene ves teden najnižje!

—lj Na današnjem živilskem trgu so prevladovala gobe kot ves teden, pa tudi v ostalem je bil trg dobro založen. Za gobe so bile uradno določene cene, 3 do 4 Din merica ali 10 Din kg, katerih so se prodajalke tudi držale. Ker se pa na zunanji gobjem ne pozna, če so zdrave, zato so jih morale prodajati prerezane. Če se prodajalke niso tega držale, jim je bilo prodajanje zabranjeno. — Mestno tržno nadzorstvo ima zlasti ob tržnih dneh mnogo dela, zato ne more vsaki poedini branjevki gledati na prste. Zato je razumljivo, da nekatere rade navijajo cene, če se le da, česar je pa mnogokrat publika sama kriva, ker ni dovolj disciplinirana ter se ne ozira na uradne cene. — Če bi kupovalci vzajemno odklanjali predrago blago, bi bilo s tem delo mestnega tržnega nadzorstva uspešnejše in lažje. S tem bi se pa tudi cene živil znižale. — Poleg gob je bilo največjabolj, po 3 do 6 Din kg, grozdja od 5 do 7 Din in paprike po 6 kom. za 1 Din. Salate je pa tako vedno na ostajanje, njena cena pa stabilizirana — glave od 0,50 do 1 Din. Malo je bilo zeljnatih glav, ki so še vedno drage od 1,50 do 2 Din. Strošji fižol se še lahko dobi, a je drag, kg od 3 do 4 Din. Dovolj je še bilo tudi kumar od 0,50 do 1 Din kom. Krompirja je vedno več, zdaj je kg že po dinarju. — Pri kokodajskih in petelinah je bilo najbolj živahno, gospe skrbne za nedeljo, da bodo na mize priletele dobre piške. Pišk je bilo dovolj po 25 do 40 Din komad, jaje pa tudi, kakor običajno, po 1,25 kom. ali 2,75 Din par. — Pri mesarjih so se že pojavile jetrne in riževke klobase, ker je že dovolj hladno, kg po 12 Din. — Mnogo je bilo, seveda tudi vseh vrst mesa, govejega po 18 do 22 Din kg po kakovosti, prašicega in telečjega po 25 Din kg itd. Skratka vsega je bilo dovolj, da so se ljudje lahko dobro založili za nedeljo.

—lj Umrli so v Ljubljani od 20. do 27. t. m. Terezija Čebul, bivša branjevka 65 let Verovškova ulica 13, Neža Pavšner, mestna uboga, 90 let, Japljeva ulica 2, Anton Bogataj, delavec, 22 let, Vodovodna c. Auman Franc, kovaški mojster, 35 let, Zaloška c. št. 11, (Vir pri Domžalah), Marija Ražem, žena gostilničarja, 44 let, Zaloška cesta 11, Josip Kurent, hrani, inkasnat, 72 let, Knafljeva ul. 9, Marija Popov, žena bibliotekarja 58 let, Pod Turnom 4. — V bolnici: Ana Garafol, hči delavca, 1 mesec, Izanska c. 22, Josip Satran, trgovski poslovođa, 49 let, Stari trg 15, Marija Cilar, tobačna delavka v p. 70 let, Koseskega ulica 30, Stanko Grčar mesar, 32 let, Kamnik, Božidar Fajon, 3 leta, Hradeškega vas 74, Simon Furman, mlinar, 37 let, Nova vas pri Konjicah, Jožef Lavrič, sin delavca, 4 mesece, Ig, Ivana Mihečič, hči delavca 1 leto Notranje gorice 57, Anton Bulovec, sodni nadsvetnik v p. 61 let, Tavčarjeva ulica 6, Jerko Pavlič, sin polic. uradnika, 5 let, Jegličeva c. 10, Jožefa Trohar, hči posetnika, 1 in pol leta, Svinjsko pri St. Rupertu, Matej Murovec, žel. usluž. benec, 53 let, Aleševčeva c. 18, Ivan Hiti, vojni invalid, 35 let, Alojzij Božič, ključavničar, 50 let, Galjeveca 182, Jožef Gabrijel, 72 let, Dobovec 18, Ana Štirn, užitkarica 75 let, Zg. Bitnje pri Kranju.

—lj Podjetnost naših malih ljudi. Zadržni je naš poročevalec omenil vrtljak v Tivoliju in sicer v smešnem tonu, kakor je bil pisan ves dotični članek. Vrtljak je pa last domačina, mojstra Čudna, ki ga pozna kot brusca. Na Krelkovem trgu je zaposlen in pomaga mu marljiva žena. Mojster Čuden je poštnjak od pete do glave in podjeten tako, da bi lahko služil mnogim našim malim ljudem za vzor. Zavistneži pa se najdejo

jo povsod in tako so tudi njega ovadili, da njegov vrtljak ni dovolj stabilen. Naprosil je oblasti, da so vrtljak pregledale in ugotovile so, da je docela zanesljiv. Njegov vrtljak je prvi, ki je bil uradno pregledan.

—lj Neumestno podtikanje. Na včerajnji članek pod rubriko »Besedo imajo naši čitatelji« zglede višješolcev in disciplinarnega reda smo prejeli izjavo, da je pisec članka razredniku trditve glede načina študiranja v času, ko je bil on (razrednik) še študent, namenoma podtaknil. Tak način javnega obravnavanja katerikoli zadeve je seveda neumestno.

—lj Iz ljubljanskih kinematografov. Elitni kino Matica predvaja samo še danes neprekleno zadnjakrat kriminalni govorci, čiji film »Tiger« čegar vsebina je povzeta iz berlinskega podzemlja. Film je poln zanimivih, izredno napetih prizorov, predvajan po izvrstnih igralcih. Jutri v nedeljo je napovedana premiera drugega Tauberjevega vefelima »Pot k slavi.« Ta film se odlikuje po krasnih popevkih, ki jih prednaša sloviti komorni pevec Richard Tauber s svojim čarobnim tenorjem. Tudi vsebina filma je divna, tako, da obeta biti ta spored nekaj prav posebnega za ljubljansko kinopubliko. Kino ljubljanski dvor odprta danes svojo jesensko sezono z veselo ljubavno šaloigro »Ljubimec sreče.« Harry Halm, lepa La Yana in veseli komik Siegfried Arno bodo skrbeli s svojimi m. dvopi za razvedrilo in smeh publike. Kino Ideal prinaša od danes naprej Greto Garbo v filmu »Divje orhideje.« Kot partner Grete Garbo nastopa Nils Asther. Predstave v zadnjih dveh kinematografih ob delavnikih ob 4. pol 8 in 9 zvečer, v nedeljah in praznikih ob 3. pol 5, 6. pol 8 in 9 zvečer. V Elitnem kinu Matica pa se vrše predstave ob delavnikih ob 4, 1/8 in 1/10 v nedeljo pa ob 3, 5, 7, in 9 zvečer.

Dr. med.

LOJZE KRAMARIČ

specijalist za kirurgijo

ORDINIRA OD 1/2 2. DO 1/2 4. POP.

LJUBLJANA,

Miklošičeva cesta št. 18 II.

—lj Pevsko društvo ljubljanski Zvon. Za ponedeljek zvečer napovedana vaja mešanega zbora je preložena na torek zvečer. Takrat pa vse in vsi! Tajnik.

—lj Promenadni koncert muzike 40. peš, puka »Triglavskega« v nedeljo 28. t. m. ob 11. uri v »Zvezdi.« Spored: 1. E. Jensenberg: »Kralj Mydas« Uvertura, 2. Strauss: »Umetnikovo življenje« valček, 3. a) Rahmaninov: »Preludij«, b) Čajkovski: »Slovanski marš«, 4. Fetras: »Češki plesi in pesmi«, 5. Čerin: »Milijenci« slov. pesmi, 6. Mendelson: »Svatebeni marš iz Sen kresne noči.« Svira veliki orkester na lok. Dirigent višji kapelnik dr. Jos. Čerin.

—lj Privatni tečaji: slovenščina za izobrazbene, splošno izobraževalni tečaj (slovenščina, spise, računstvo), knjigovodstvo, nemščina, začetni in nadaljevalni tečaj ter posebni za mladino, francoščina za začetnike se prične 1. oktobra na ženskem učiteljsku (Resljeva cesta 10, II. vhod). Poljansla daje šolski sluga, ki sprejema tudi še pri glase. Vsi, ki so se v Delavski zbornici prijavili, dobe pisмено obvestilo.

—lj Gospodinjinska šola »Mladika«. Vpisovanje bo 29. in 30. t. m. vsakrat od 9. do 12. v pritličju »Mladike«. Pouk se prične 1. oktobra ob 8.

—lj V glasbeni šoli operne pevke profesor Jarmila Lily Gerbičeve prične pouk dne 1. oktobra. Poučuje se solopetje, glasovno, teorijo in deklamacijo, od prvih začetkov do popolne umetniške izobrazbe. Vpisovanje in tozadevna pojasnila v ponedeljek 29. in v torek 30. septembra od 11. do 12. dopoldne in od 2. do 5. popoldne v Čevljski ulici št. 1-11. 489u

—lj Za jesensko sezijo prinaša novosti po nizkih cenah trvdka A. ŠINKOVEC nasl. K. Soss, Ljubljana, Mestni trg 18-19. — Glej današnji oglas!

—lj Klobuki: A. ŠINKOVEC nasl. K. Soss, Ljubljana, Mestni trg 18-19. — Glej oglas!

—lj Otvoritveni plesni večer Plesne šole »Jenko« se vrši v soboto 11. oktobra v veliki dvorani »Kazine« Na istem predvaja plesni mojster g. Jenko revijo vseh najmodernejših družinskih plesov za sezono 1930-31. Godba »Merkur« - Jazz Band. Posebnih vabil se ne razpošilja.

—lj Otvoritvena plesna vaja družabnega odseka Z. P. N. J. se vrši v soboto 4. oktobra ob 20. v veliki dvorani hotela Union. Ker je vstop dovoljen le proti vabilu, prosimo vse obiskovalce, kdor pomotoma istega ni prejel, naj blagovoli oddati svoj naslov na »Zveza priv. namešč. Jugoslavije«, Delavska zbornica. — O d b o r. 491n

V globoki žalosti sporočamo, da je naša srčna ljubljena soproga in teta, gospa

Franciška Neret roj. Pečnik

posestnica, gostilničarka in mesarica

danes, 27. t. m., po kratki težki bolezni, previdena s Svetotajstvi, mirno v Gospodu zaspa.

Pogreb blagopokojno bo v ponedeljek, dne 29. septembra t. l. ob 4. uri popoldne iz Kosez št. 15, na farno pokopališče v Dravljah.

Koseze-Ljubljana, dne 27. septembra 1930.

Zalujoči rodbini NERET — TONI

Don Juani med ženskami

Kakor med moškimi, tako so Don Juani tudi med ženskami — Take ženske niso srečne

Emancipacija žensk je povzročila, da najdemo zdaj vsem moškim tipom odgovarjajoče ženske tipe. In če imamo med moškimi tipe, ki jih označujemo splošno za Don Juane, imamo skoro analogne tipe tudi med modernimi ženskami. O tem se lahko prepričamo zlasti čez poletje v vseh boljših letoviščih in kopališčih. Res je sicer, da so poznali ta tip ženske skoro vsi časi, toda način življenja v starih časih ni dovoljeval, da bi se žensko donjuanstvo kazalo tako neprikrito, kakor zdaj. Če so bile na svetu lahkožive ženske, so bile po svojem značaju že od mladosti obsojene na življenje, ki jih je izključilo iz tako zvane poštene družbe, ali pa so bile omožene lahkoživke, ki so uživale sladkosti življenja skrivaj. Sillia jih je v to deloma takratna stroga verska morala, deloma pa finančna odvisnost od moža.

Zdaj so te ovire pri mnogih ženskah odpadle. Na svetu je vedno več finančno neodvisnih žen in tudi mnoga dekleta zaslužio toliko, da lahko samostojno živijo. Nekatere se ne poročijo, ker nimajo prilike, kar je pa zelo redko, večina dobro situiranih deklet pa noče v zakonski jarem iz istega razloga, kakor premnogi dobro situirani samci. So torej enako donjuansko razpoložene in ne morejo se odločiti za življenje z enim moškim. Starokopitni ljudje take ženske obsojajo, nekateri jih pa celo mečejo v en koš z lahkoživimi ženskami.

To pa ni vedno pravično. Te vrste ženske so v splošnem samo včasih zares pokvarjene in zelo redko podlega značaja. Tu ne gre za hrepenenje po nasladi, ki žene žensko od užitka do užitka. Nasprotno, navadno gre za odpor proti grobnemu živalskemu uživanju, ki brani donjuansko razpoloženi ženskam vstopiti v zakonski jarem. Take ženske imajo rade ljubezen, kakršna je v prvih začetkih, dokler je še polna poezije in zagonetnosti. Čim pa postane prozaična, vidijo v nji nezno breme. Dočim je za navadne ženske smoter ljubezni srečno zakonsko in rodbinsko življenje, je za donjuanske značaje smoter ljubezen sama. Ni jim pa samo smoter, temveč nekakšno božanstvo, kateremu se brezpogojno pokore.

Stari vek, ki je znal tako trezno in pametno presojati usodne napake človeškega značaja, je znal pravzaprav tudi s takimi ženskami lepo in pametno. Ni jih zaničeval, kakor pozneje srednji vek, temveč je napravil iz njih svečene, služilce boginjam ljubezni. V Venerinih in Astartinih hramih so lahko služile svojemu božanstvu in njihove ljubavne ekstaze so veljale za to, čemur so bile pogosto zelo podobne, namreč za verske ekstaze. Kaj ve navaden zemljan o teh nadnaravnih ljubavnih pojnostih? Nič. On pozna navadno ljubezen samo od njene najbolj grobe strani in zato obsoja vse, ki se ji udeležuje tudi če ni uradno registrirana in regulirana, kakor je v zakonu.

Tragedija je v dejstvu, da doživlja ženska one krasne opojne ljubavne ekstaze, pri katerih duševna naslada odločno nadvlada fizično, samo takrat, če je v pravem pomenu besede očarana, če je blazno zaljubljena. To velja menda tudi za moške, ker bi sicer ne bilo na svetu Don Juanov. Toda katero očaranje traja večno? Blazna zaslepljenost prve zaljubljenosti se žal vedno prej ali slej razprši, človeku se odpro oči, ki opazijo napake in nedostatke ljubljenega bitja, katerih prej niso videli. Normalni, usmerjeni značaji prenese to razočaranje brez težjih posledic. Mesto očaranja zavzame v njihovih srcih iskrena prijateljska nežnost in radi se zadovoljuje s tem vzajemnim kompromisom, dobro vedo, da drugega izhoda iz kočljivega položaja ni, če nečisto uničiti vsega, kar so tako dolgo in skrbno gradili. Donjuanski značaji se pa ne morejo sprijazniti s takim kompromisom. Njihovo srce je srečno samo v najvišjih solnčnih višavah, v nizavah se duši. Toda v najvišjih solnčnih višavah človek žal ne more ostati trajno. Tudi zakonsko življenje je žal le prepigosto navadna nizava, večkrat celo močvirnata in blatna.

Moški, kadar se ženijo, no iščejo in ne potrebujejo te vzvišene ljubezni, tega oboževanja, do katerega ne more nobena profancija. Moški išče in rabi žen-

ske, ki zna potrpežljivo prenašati še tako prozaične strani zakonskega življenja, ne da bi vrgla puško v koruzo ali tarnala, da je mož ubil vse njene ideale. Ali ne store torej donjuansko ali preveč romantično razpoložene ženske prav, da se ne poročijo? Bile bi razočarane, pa tudi svoje moške bi razočarale.

Zdaj pa nastane vprašanje, ali je njihovo življenje srečno? Stara bajka o Don Juanu je psihološko sijajno zaključena. Don Juan se končno pogreze v peklo. Vsak donjuanski značaj koraka naravnost proti peklu. Pekel takih ljudi je in ostane njihovo nemirno srce, hrepenenje neprestano po idealih, katerih ne more doseči. Nazadnje ostane docela osamljeno in začne iskati pristanišča, kjer bi si sladko odpočilo. Toda pristanišča za tako srce ni. Vsak počitek in vsako pomirjenje je zanj samo dozdnevno in začasno. Ahasverke in tudi Ahasverji ljubezni prave sreče in miru na svetu ne poznajo. Na videz so navadno z življenjem zadovoljni, v očeh in na obrazu se jim pa pozna večno hrepenenje po nečem nedosegljivem.

Vzorna zakonska zvestoba

Najbolj drži zakonska zvestoba pri morskih ribah Ceratias holböllii. To so nestvori med ribami, dolgi do 1 metra in živijo zelo globoko v morju. Iz hrbtnih plavutic jim moli izraščajo v obliki pramena, zaviti naprej nad glavo. Konec izrastka je masivnejši in riba ga lahko poljubno razsvetli. Izrastek namreč izžareva električno luč, s katero privablja riba manjše ribice. Narava sama je poskrbela, da lahko hlata po ribicah, ki plavajo proti njeni lučici.

Najzanimivejša posebnost te morske ribe je pa njen privrsek pod trebuhom. Dokaj pozno so prišli prirodoslovci na to, da ne gre za plavut, temveč za samca, ki je s samico zrasel in okrnil. Samica je dolga do 1 metra, samec pa največ 10 cm. Od ust so mu ostali samo kotički, kri prihaja vanj samo skozi žilice mnogo večje samice, črevo ne deluje, ker je okrnjeno kakor tudi srce. Naloga okrnjenega samca je samo izpustiti sok na ikro, katero izloči samica. Znani so tudi primeri, da nosi ena samica dva samca. Tu je torej zakonsko nolanostvo izključeno.

K samomoru Herzlovega sina

V nekem hotelu v Bordeauxu so našli te dni mrtvega okrog 30-letnega moškega, v katerem so pozneje spoznali sina ustanovitelja sionizma Teodorja Herzla, ki je umrl pred 25 leti. Ruski konzul v Bordeauxu Stolpner je bil v juniju brzojavno obveščen, da je bila Herzlova hčerka prepeljana na zahtevo avstrijskega konzula v umobolnico v Chateau-Picon. Herzlova je bivala v Biarritzu in res je kazala znake duševne bolezni. Konzul Stolpner je bil naprošen, naj se zavzame za njo. Takoj je brzojavil njenemu bratu Ivanu, ki je bil prevajalec v Londonu, naj odpotuje k svoji sestri. Takoj je odpotoval v Bordeaux, toda prispel je že k pogrebu, ki je bil 11. t. m. Ze takrat je kazal znake težke živčne bolezni. Trdil je, da ima čudodelni medaljon, ki more mrtvo sestro obuditi. Prosil je oblasti, naj mu dovolijo odpreti krsto. Pozneje je dejal konzulu Stolpnerju, da je opustil misel na obuditev svoje sestre. Izposodil si je od njega 100 frankov, češ, da si mora kupiti klobuk. S tem denarjem si je pa kupil revolver.

Predzadnji ponedeljek ponoči je delal pozno v noč v svoji sobi. Okrog polnoči je prišel v vežo in ponudil hotelarju za spomin svojo pipo. V terek zjutraj ga ni bilo na spregled in ko je vstopila sobarica v njegovo sobo, ga je našla sedečega na stolu z revolverjem na tleh mrtvega. Ustrelil se je v glavo. Pred samomrom je napisal pismo svoji drugi sestri na Dunaj in prijatelju-duhovniku. V nje-

govem žepu so našli tudi na konzula Stolpnerja naslovljeno pismo, v katerem piše, da je kriv smrti svoje sestre in da želi, da bi prepeljali njegovo truplo v isti krsti na Dunaj. Njegovi zadnji želji so ugodili.

Zobotrebec kot prtljaga

V francoskem mestu Nimes je umrl te dni advokat Pavel Goguilot, ki se je pred leti proslavil z originalnimi procesi. Francoska javnost se je na njegov račun prav dobro zabavala. Nekoč je Goguilot tožil toulonsko univerzo, ker mu medicinska fakulteta ni dovolila posecati babiškega tečaja. Ko je bil tečaj razglašen, je univerza pozabila povedati, da je namenjen samo ženskam. Goguilot je sicer v vseh instancah zmagal, toda babica ni hotel postati. Dejal je, da mu zadostuje zavest, da je dobil zadoščenje.

Komičen je bil tudi njegov proces, v katerem je igral glavno vlogo zobotrebec. Goguilot je hotel poslati zobotrebec z nekoga pariškega kolodvora kot prtljago. Seveda so mu to »prtljago« odločno zavrnili, toda mož je protestiral, češ, da ni nikjer rečeno, da bi zobotrebec ne bil prtljaga. Uradniku ni preostajalo drugega, nego zobotrebec sprejeti. S tem pa afera še ni bila končana. Nesreča je hotela, da se je zobotrebec med potjo izgubil. Goguilot je bil pa tako previden, da je dal svojo »prtljago« pravočasno zavarovati za 1000 frankov. Zaman mu je železniška uprava ponujala za en zobotrebec cel koš novih, mnogo boljših. Advokat je vztrajal pri svojem, pravda pa se je vlekla več mesecev, končno je pa le zmagal. V tem primeru pa ni resigniral na 1000 frankov, kakor na babiški tečaj. Seveda so bili taki procesi zanj najboljše reklama.

Bülowi spomini

Spomini kneza Bülowa, tretjega nemškega kancelarja po Bismarcku, ki so izšli najprej v odlomkih v nekaterih evropskih listih, pozneje pa v obširni, 60 strani obsegajoči knjigi z mnogimi prilogi, nimajo ne napadalnega, ne obrambnega značaja, temveč so knjiga resignacije. Bülow pravi, da so morali vsi težki udarci Nemčijo zadeti, da je bil strašen poraz v svetovni vojni samo posledica slabega vodstva države, ki je bilo v rokah nesposobnih, zlasti pa neodgovornih ljudi. Eni, kakor Molkejev sin, so nerodno kopirali stare recepte zares izbornih vojskovodij, drugi, kakor zadnji kancelar pred svetovno vojno in v njenem začetku, so zakrivili Bethmann-Hollweg, za eno diplomacijo najhujše napake v prusko-nemški zgodovini. Ni torej čuda, da je skušalo nemško zunanje ministstvo potlačiti Bülowe spomine, kajti na diskusijo o odgovornosti za vojno, katero hočejo Nemci neprestano obnavljati, odgovarja Bülow neizprosno: Da, vodilni možje predvojnne Nemčije, zlasti pa cesar, so zakrivilo vojno.

Končno se je torej našel človek, ki je priznal, da je vojno zakrivila Nemčija. To priznanje je tembolj presenetljivo, ker prihaja iz ust vodilnega državnika Nemčije. K Bülowim spominom, v katerih je zlasti dobro karakteriziran zadnji nemški cesar, se še povrnemo.

Najboljše, najtrajnejše, zato vsicenejšel

Spominjajte se slepih!

Most čez Mali graben

Ljubljana, 27. septembra. Ker je Mali graben že izven Ljubljane, ga gotovo mnogi Ljubljančani niti ne poznajo, zlasti oni, ki se niso hodili vanj kopat. Ljubljana pa mora z njim vseeno računati. V Trnovem, na koncu Opekarske ceste, je bil do sedaj čez Mali graben lesen most. Ta most je edini čez Mali graben v Ljubljani, torej edina vez z delom barja, ki se razprostira ob levem bregu Ljubljanice in Malem grabnu tja proti Krimu. Ker pa ta konec sveta vseeno ni tako zavržen in ničvreden, da bi bil lahko odrezan od Ljubljane, ker zraste na njem mnogo dokaj kislega sena za naše Trnovčane in ker je onkraj Malega grabna tudi nekaj hiš, ki morajo imeti zvezo z mestom, poleg tega pa se spaja Cesta dveh cesarjev vasi okraj Viča v najbližji smeri z mestom preko Malega grabna na Opekarsko cesto — tam je dober most nujno potreben.

Kakor smo že poročali, ga zdaj gradijo. Naglasiti pa moramo, da ta most ni mostiček za čez jarek, ki se ga lahko preskoči. Most bo v celoti 31 m dolg in 8 m širok. Struga Malega grabna, ki se v vsej svoji dolžini neprestano izpreminja, je baš tu skoro najširša, zato mora biti tudi mostiček temu primerno dolg.

Na koncu pred mostom zavije Opekarska cesta zdaj ostro na levo, skoro pravokotno v smeri starega mostu. S tem tvori oster ovinek. Da se temu odpomože, zgrade most nekoliko višje od starega, tako da bo ovinek mnogo manjši in pregleden. Novi most bo stal v smeri Poti na rakovo jelšo, tako da ne bo več še onstran grabna cestnega ovinka kot je bil doslej. Ker pa je zdaj prav pred vstopom na novi mot na levem bregu grabna stara mitnica, to je, v smeri novega cestnega loka, jo bodo podrli in zgradili na drugi strani novo.

Novi most bo železobetonski. Zdjaj betonirajo oporno zidovje na levem bregu. Srednja oporna stebra v vodi sta dovršena, tudi desno oporno zidovje. Težave so bile pri fundiranju srednjih stebrov zaradi mehkega usedlinskega terena. Ne smemo pozabiti, da je tu barje. Pod vsakim stebrom je zabitih v ilovnata tla po 40 borovih pilotov 5 m dolgih, tako da je teren dovoljno stabiliziran. Opornika sta dobro armirana ter betonirana s močno mešanico betona tako, da bo most vsestransko solidno zgrajen. Mostičke bo le-

žalo na močnih železobetonskih nosilcih, ki bodo sloneli na opornih stebrih. Ker bo most 8 m širok, bo imel tudi hodnike za pešce tako, da bo poleg svoje solidnosti tudi udoben.

Podjetje, ki most gradi, upa, da bo z delom čez mesec dni gotovo — seveda, če ne bo slabo vreme dela zadrževalo. Ker smo že pri mostu, je treba omeniti še novo mitnico, ki jo že gradijo. Obodno zidovje bo zgrajeno z votlimi zidniki, zato da bo nekoliko lažje, kar je potrebno zaradi izredno mehkega terena, poleg tega pa je zidovje iz votlih zidnikov dober izolator temperature. V mitnici bo poleg pisarne še enosobno stanovanje s kuhinjo in pritliklami za službenice mitničarju.

Kakor vidimo, se Ljubljana na vseh koncih in krajih modernizira, kar je razveseljiv znak napredka, ki ga moramo vedno pozdravljati.

Radioprogram

Nedelja, 28. septembra.

9.30: Prenos cerkvene glasbe. 10: P. dr. Roman Tominec: Versko predavanje. 11: Koncert Radio-orkestra. 12: Tedenski pregled. 13: Nasveti za kmeta. 15.30: Koncert Trnovskega cerkvenega zbora. 16.30: A. Novačan: Veleja, drama (St. Jakobski gledališki oder). 19.30: Dvojak: Slovanski plesi, prenos iz Prage. 22: Časovna napoved in poročila. 22.15: Koncert Radio-orkestra. 23: Napoved programa za naslednji dan.

Ponedeljek, 29. septembra.

12: Dnevne vesti, plošče. 13: Čas, borze, plošče. 18: Radio-orkester. 19: Prof. Tine Debeljak: Poljsčina. 19.30: Prenos iz Prage: »Bela žena«, komična opera v 3 dej. 22: Čas in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Torek, 30. septembra.

12: Dnevne vesti, plošče. 13: Čas, borze, plošče. 18: Radio-orkester. 19: Prof. Franc Pengov: Stroj v hiši in kuhinji. 19.30: Dr. Iv. Grafenauer: Nemščina. 20: Ga. Bartolova: Zena in literatura. 20.30: Prenos iz Zagreba. 22.30: Čas in poročila, plošče. 23: Napoved programa za naslednji dan.

Dvounno.

— Kakšen avtomobil bi mi svetoval za poroko. Jutri se namreč ženim. — Škoda.

K. R. G. Brown:

13

Vitez enega dne

Roman

— A tako! — je dejal Peter malo nevoljno. Bilo je absurdno, toda zdelo se mu je, da Jeanne ne sme imeti nobene privatne zadeve, za katero bi ne vedel — nobene skrbi, katere bi je ne mogel rešiti. Vzdihnul je. — No, če je pa tako... — Halo, odlična dama in dragi gospod, — se je začul močan, vesel glas in pred njima se je pojavila čudovita Tobbyjeva postava. Debeluhati mladenič je bil zavrt v veliko brisačo, katero si je bil spretno ovil okrog telesa kakor rimsko togo. Na vrvi okrog vratu je imel obešeno ogromno gobo kot dopolnilno obleko, ki naj bi predstavljala »Krošnjarijev sobotni večer«, kar je Tobby vsakemu pojasnil. — Zakaj se tu kisata, namesto da bi plesala? Gospodična Craigova, smem prositi? Zavoljo lepšega sem plesal doslej s starejšimi letniki, zdaj bi pa potreboval malo izmemembe. Cardinale, če vas miha teledavda, poskusite z gospo Hungerford — Greenovo — tamje z ono staro ča-

rovnico z brki. Bogme, to vam je prava tortura!

Peter je samozavestno vstal in se poklonil gospodični Craigovi po vseh pravilih družabne ugajenosti.

— Hvala, — je dejal odločno, — pojdem raje v buffét. Pridita po plesu pome. — Obrnil se je in odšel.

V buffétu je naletel na Gibbsa, ki je držal v zaljubljeni desnici veliko čašo, polno tekočine, po kateri je Škotska tako zaslovela. Ko je prejšnji najemnik koč ob morju opazil Petra, je dvignil čašo in vzklilnil:

— Na zdravje!
— A! — je dejal Peter. — Mi morete to kapljico priporočiti?

— Od vsega srca, — je odgovoril Gibbs, — če tale whisky ni predvojni sem jaz švicarski mornar.

— Zganje ni slabo, — je dejal Peter, ko je pokusil pijačo. Potem sta nekaj časa molčala, toda ta čas nista držala rok križem. Končno je postavil Gibbs čašo na mizo in globoko vzdihnil.

— Božanstvena kapljica! Toda čas je, da izginem. Ste videli kaj lady Bellerby?

— Kam se vam pa mudi? — je vprašal Peter, ki ga je imel že malo pod kapo. — Takoj pride na vrsto zakuska. Pravijo, da bodo hrenovke.

Toda Gibbs se ni dal pregovoriti.

— Odpotujem jutri ali bolje rečeno že danes iz Sandhavena in rad bi odri-

znal zgodaj. Zabaval sem se imenitno, pa kaj hočemo — priletel sem že in moram se naspasti.

— No, če ne gre, pa ne gre, — je dejal Peter velikodušno. — Lady Bellerby je tamle v kotu, vidite?

— Da, da. Zbogom torej, gospod Cardinal. In oprostite mi ta nespornazum.

— Trenutek, prosim, — je zaklical Peter za njim. — Kar se tiče onih štirih gvinej.

— Pst, pst, — je zašepetal Gibbs, — seveda, seveda. Kako neki sem mogel pozabiti na to! Izvolite, — In vrnil je Petru denar.

— Hvala lepa, — je dejal Peter. — In na svidenje!

Zrl je malomarno za Gibbsom, kako se preriva med plesalci k lady Bellerby, potem je pa odšel tudi sam na svež zrak, kajti na plesišču je vladala neznoznosna vročina.

Na dvorišču se je ustavil in ozrl. Na desni strani je stala dolga vrsta avtomobilov. Od leve strani so se razlegali glasovi in smeh. Na drugi strani dvorišča so se videli temni obrisi hiše, v kateri so bila samo nekatera okna razsvetljena. Poslopje je bilo kakor izumr-

lo, kajti služinčad, ki ni imela opraviti na plesišču v bivšem skednju, je bila zaposlena v kuhinji z jedjo in pijačo za šoferje.

Peter je prižgal cigareto, krenil je na desno in sedel na stopnice prvega avtomobila. Vsak čas se je moralo začeti daniti in zrak je bil v nasprotju z vročino na plesišču zelo prijeten. Peter se mi žuril, ker je vedel, da gospodična Craigova še pleše.

Sedel je morda dve minuti, ko je opazil, da prihaja skozi razsvetljena vrata Gibbs in da hiti čez dvorišče v hišo, da vzame svoje reči, predno se odpelje. Stranska vrata v hišo so se odprla in zaprla — potem je bilo pa zopet vse tiho.

Zopet je minila minuta. Peter je mislil, da se bliža ples koncu in menil je, da bi bilo bolje vrniti se po Craigovo, da ga ne prehiti kdo drugi. Kar se je nekje v hiši zasvetilo in Peter se je začel zanimati za luč. Naglo se je obrnil in pogled mu je obstal na dolgih, motnih oknih galerije, oddaljenih od njega dobrih deset metrov. Kar je zaslišal za seboj lahne korake in znova se je obrnil. Zagledal je svojo spremljevalko, kako je hitela iz stranskega poslopja čez dvorišče k hiši. Ustavila se je na pragu, se

ozrla in izginila v temo, ki je bila malo prej zakrila Gibbsa.

Peter je planil pokonci in zrl nepremično za njo. Pri tem je pozabil na luč, za katero se je prej tako zanimal, kajti zdelo se mu je, da je v dekletovem vedenju nekaj čudnega. Zakaj je tako oprezno hitela čez dvorišče in zakaj se je tako plaho ozirala? To mu ni šlo v glavo. Bil je pa prepričan, da ni želela, da bi jo kdo videl odhajati s plesišča.

Stopil je korak naprej in obstal, ne da bi vedel, kaj početi. Potem se je pa pogumno vzravnil in krenil proti večnim vratom. Ni pa točno vedel, kaj namerava storiti, ko prispe do njih. Ni pa še dospel do vrat, ko so se začele z neverjetno naglo goditi čudne reči.

Nekje desno od njega je nekdo zaloputnil vrata. Skoro istočasno so se naglo odprla vrata, h katerim je bil namenjen, in skozi nje je planila Craigova tako naglo, da je malo manjkalo, da ga ni zbila z nog.

— Oh! — je vzklilnila. Čim ga je pa spoznala, je zaklicala: »O, hvala bogu! Hitro — morava ga dohiteti!«

Peter, ki se je bil komaj obdržal na nogah, jo je debelo pogledal. — Dohiteti ga? Koga pa? — je vprašal presenečeno.

BLAGO ZA JESEN

ANGLEŠKO IN ČESKO NAJ-
NOVEJŠI VZORCI: MODNE
BARVE: SPEC. KVALITETE;
KUPONI ZA POSAMEZNE
OBLEKE, SUKNJE, DAMSKE
PLAŠČE

Kongresni trg 15

nasproti nunske cerkve

V VELIKI IZBIRI IN NAJCENEJE PRI TVRDKI

NOVAK LJUBLJANA

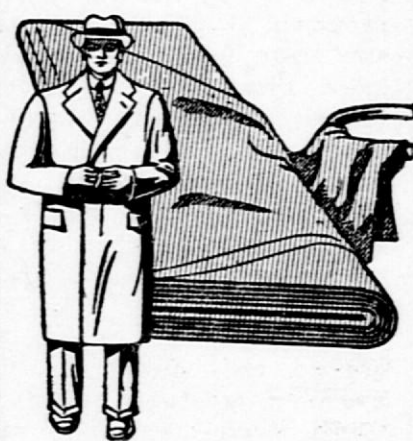
A. JINKOVEC K. SOSS
LJUBLJANA, MESTNI TRG

**Vsa pleskarska in
soboslikarska dela**
izvršuje točno, solidno in po
konkurenčnih cenah pod garan-
cijo

J. HLEBŠ
družba z o. z.
pleskarstvo in soboslikarstvo
Ljubljana, Sv. Petra c. 33.

POSESTNIK.

34 let star, kristjan, poleg iz-
bornega gospodarstva lastnik
lepo urejene hiše, išče zvesto
soprogo, dobro gospodinjico. Ker
je sam v dobrem materijelnem
položaju pri izbiri soproge ne
gleda na doto, temveč na dobre
lastnosti. Odgovore s polnim
naslovom pod šifro »Sigurna
budućnost« na upravo »Sloven-
skega Naroda«. 2485

Veliki katalog
za jesen in zimo, kakor
tudi vzorce manufak-
turnega blaga, dobite
brezplačno

ako to takoj zahtevate
od trgovske in odpre-
me hiše

KASTNER I ÖHLER,
Zagreb, Illica 4.

Dvokolesa, motorji, šivalni stroji.

otroški in igračni vozički,
pneumatika, posamezni de-
li. Velika izbira, najnižje
cene. Prodaja na obroke.
Ceniki franko.

„Tribuna“ F. B. L.

tovarna dvokoles in otroških vozičkov,
LJUBLJANA, KARLOVSKA CESTA ŠTEV 4.

Fotografske povečave slik

za preprodajalce, v najboljši izdelavi, poceni pri
ZAVODU ZA POVEČAVANJE FOTOGRAFSKIH SLIK
Richard Sterzer, Wien X.,
Favoritenstrasse 150.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znamkah.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne
odgovarjamo. — Najmanjši oglas Din 5—

Dvigajte pismo
pod »Jesen 2424«. 2526

Gostilniške stole
in pletenje stolov izvršuje
Nekovar F., stolar, Breg 14,
Ljubljana. 2533

Orožje
in municijo za lov, sport in
obrambo v vseh svetovnih
znamkah po najnižjih cenah
priporoča puškarna Fr. Sev-
čič, Ljubljana, Židovska ul.

Za soboslikarska dela
se priporoča Fr. Ambrož,
Ljubljana, Rimska cesta 11.
Najnovejši vzorci. Cene nizke.
2479

Strojepisni pouk
se vrši vsaki dan zvečer od 6.
ure dalje. Tečaj za začetnike
in izveščance. Učna ura 4 Din.
Vpisovanje vsaki dan od 6—
8 ure zvečer. Christofor učil-
ni zavod, Ljubljana, Domo-
branska c 7/L 2294

Fanta
starega 15 let oddam kot va-
ruh sirot brez staršev v uče-
nje ključavničarske ali meha-
ničarske obrti, če mogoče s
popolno oskrbo ali pa vsaj s
hrano in stanovanjem. Dopi-
se na naslov: Josip Korpar v
Ostuševcih, pošta Velika Ne-
delja. 2529

Na obroke
dajem vsakrsten STAVNI
LES. Dostava tudi na stavbo.
FRAN SUSTAR, lesna indu-
strija, Ljubljana, Dolenska ce-
sta 12. — Telefon 2424.

Krušno moko
in vse mlevske izdelke ved-
no sveže dobite pri
A. & M. ZORMAN
Stari trg 32 Ljubljana.

Vajenca
iščem za pilarsko obrt. Pilar-
na Ivan Figar, Ljubljana. 2532

English Lessons
Miss Farler
Ljubljana, Dvořakova ul. 3/III
(hiša Tönnies). Vpraša se od
1. oktobra dalje od 12.—15. 2527

»Foxterier« psico
čiste angleške ali belgijske
pasme, čistokrvno, nad eno
leto staro kupi Karl Havelka,
posestnik in gostilničar v
Krškem. 2530

Železniška restavracija
s sobami za tuje, s krasno
zidano hišo, v prometnem
mestu Savske banovine, na-
sproti železniške postaje na-
prodaj radi vstopa lastnika v
pokoj. Pred restavracijo je
lep vrt s teraso za goste. Bo-
gata okolica in velik promet.
Frekvencirana postaja za av-
tobusni promet istokotno pred
restavracijo. Informacije daje
proti vpslavi znamke: Pav-
lekovič, Zagreb, Illica 146, L.
levo. 2528

Klavirji!

Svarim pred nakupom navidezne-
ga blaga, cenih klavirjev!
Kupujte na obroke

od Din 400.—

prve svetovne fabrikate: Bösen-
dorfer, Steinway, Förster Hörl,
Stingl original, ki so nesporno
najboljši! (lahka, precizna meha-
nika). Prodaja jih izključno le sod.
izvedenec in biv. učil. Glasbene
Matice

Alfonz Breznik
Mestni trg 3
Najcenejša posojevalnica.

Opeko in strešnike

vseh vrst za zidavo hiš, iz znanih Karlov-
skih opekarn »ILOVAC«, dobavlja fran-
ko vsaka postaja po konkurenčnih cenah,
samo
»EKONOM«, generalno zastopstvo za
Dravsko banovino, Ljubljana, Kolodvor-
ska ulica št. 7.

Prevažanje

vsakovrstnega blaga, bodisi kuriva, strojev, selitve itd. v
Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi na konjsko uprego
kakor tudi s tremi najmodernejšimi tovornimi avtomobili
po dve-, tri- in sedem ton nosilnosti prevzema
ŠPEDIČIJA TURK, LJUBLJANA, Masarykova cesta 3.
Telefon interurban 2157. 81/T

Vezenje nevestinih oprem,

zaves, pregrinjaj

najcenejše in najfinejše

MATEK & MIKEŠ, Ljubljana
(poleg hotela Struželj)

Enčlanje, ašuriranje, predtiskanje tako!

Autobusi: Ljubljana - Logatec- Rakek in obratno

bodo redno vozili od 29. septembra počenši.

RAKEK — LJUBLJANA:

I. RAKEK, odhod: 6.45. — LJUBLJANA, prihod: 8.35.

II. RAKEK, odhod: 16.40. — LJUBLJANA, prihod: 18.35.

LJUBLJANA — RAKEK:

I. LJUBLJANA, odhod 11.45. — RAKEK, prihod 13.55.

II. LJUBLJANA, odhod 18.— — RAKEK, prihod 19.55.

Iz GORNJEGA LOGATCA bo odhajal še drugi voz proti LJUB-
LJANI ob 9.15.

Nadaje bo avtobus, ki odhaja iz Ljubljane ob 9., vozil do DOLJ-
NEGA LOGATCA.

Iz LOGATCA v HOTEDERSICO bo DNEVNA zveza.

NB. Natančnejše gjeje v voznem redu z dne 29. septembra 1930.

Vrhnik, dne 26. septembra 1930.

JUGOPROMET

družba z o. z., Ljubljana VII.

Najboljši brnski blagovi

Zajamčeno čistovolneno

moške in damske blagove

zadnjih novosti za

jesensko in zimsko sezijo

razpošilja starorenomirana zaloga tvornice sukna

SIEGEL - IMHOF, BRNO

Palackého tř. 12, Českoslovaška.

Največja izbira. — Najnižje tvorniške cene. — Najso-
lidnejša izvršitev vseh naročil. — Na zahtevo vzorci
zastonj in poštnine prosto.

Pljučne bolezni so ozdravljive!

Pljučna tuberkuloza, sušica, kašelj, suhi kašelj, sluzasti kašelj, nočno potenje,
bronhijalni katar, katar grla, zaslinjavanje, bruhanje krvi, izpljuvanje krvi, tes-
noba, astmatično hropenje, bodljaji itd. so ozdravljivi.

NA TISOČE OZDRAVLJENIH.

ZAHTEVAJTE TAKOJ MOJO KNJIGO!

„NOVA UMETNOST HRANJENJA“.

Pred uporabo.

ki je že mnoge re-
šila. Ta se more
uporabiti pri vsa-
kem načinu življe-
nja in pomaga, da
bolezni hitreje ob-
vladamo. Telesna
teža raste in po-
stopno poapnenje
zaustavlja bolezen.
Resni možje zdrav-
niške znanosti po-
trjujejo vrlino mo-
je metode in radi
odobravajo upora-
bo iste. Čimprej se
začne z mojim na-
činom hranjenja,
tem boljše.

Po uporabi.

Popolnoma zastonj

dobite mojo knjigo, iz katere zamorete črpati mnogo potrebnega. Kogar torej
bolezen muči, kdor se želi na nagel način temeljito in brez nevarnosti znebiti
svojih bolečin, naj še danes piše!
Naglašam ponovno, da dobite moje pojasnilo POVSEM ZASTONJ, brez
vsake obveze z Vaše strani, ter bo Vaš zdravnik sigurno pristal na ta od prvih
profesorjev kot izvrstno pripoznan

NOVI NAČIN VAŠEGA HRANJENJA.

Zaradi tega je v Vašem interesu, da takoj pišete, pa Vas bo moje tamošnje
zastopstvo vsak čas najbolje postreglo.

Črpajte pouk in ojačeno voljo do življenja iz knjige izkušenega zdravnika.
Ona vsebuje okrepčilo in življensko uteho in se obrača do vseh bolnikov, ki se
zanimajo za sedanje stanje ZNANSTVENEGA ZDRAVLJENJA PLJUC.

**Georg Fulgner, Berlin — Neukölln, Ringbahnstrasse
No. 24. Abt. 615.**